

Projekt

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W OLECKU**

z dnia ..... 2014 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Upowszechniania Kultury Fizycznej w Gminie Olecko na lata 2014 – 2020

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 10 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 594, poz. 645, poz. 1318, z 2014 r. poz. 379, poz. 1072) Rada Miejska w Olecku uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Upowszechniania Kultury Fizycznej w Gminie Olecko na lata 2014-2020 stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Olecka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Karol Sobczak

Załącznik nr 1 do uchwały ORN.0007....2014
Rady Miejskiej w Olecku z dnia 30.10.2014
w sprawie przyjęcia Strategii
Upowszechniania Kultury Fizycznej
w Gminie Olecko na lata 2014 – 2020

Strategia Upowszechniania Kultury Fizycznej w Gminie Olecko na lata 2014 – 2020

Olecko, 2014

Spis treści:

WPROWADZENIE	3
PODSTAWY PRAWNE ORAZ INNE MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE WYKORZYSTYWANE DO OPRACOWANIA DOKUMENTU	4
CZEŚĆ DIAGNOSTYCZNA	6
I. UWARUNKOWANIA UPOWSZECHNIANIA AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ W GMINIE OLECKO	6
1. Położenie gminy i warunki środowiskowe	6
2. Sytuacja demograficzna	9
3. Sytuacja społeczno – gospodarcza	11
4. Infrastruktura rekreacyjno - sportowa	12
5. Nakłady Gminy przeznaczone na upowszechnianie kultury fizycznej w latach 2010 - 2014	15
6. Podmioty realizujące zadania z obszaru upowszechniania kultury fizycznej	16
6.1 Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	18
6.2 Regionalny Ośrodek Kultury	18
6.3 Placówki oświatowe	19
6.4 Partnerzy społeczni w upowszechnianiu kultury fizycznej	20
6.5 Podmioty prywatne	22
II. STAN AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ MIESZKAŃCÓW GMINY	23
III. WYCHOWANIE FIZYCZNE	27
IV. TRADYCJE, STAŁE IMPREZY I WYDARZENIA REKREACYJNO - SPORTOWE W GMINIE	35
V. ANALIZA SWOT	37
VI. PROGNOZY TENDENCJI UWARUNKOWAŃ ROZWOJU KULTURY FIZYCZNEJ W GMINIE	43
CZEŚĆ PLANISTYCZNA	44
I. WIZJA I CELE STRATEGICZNE	44
II. OBSZARY PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ I ZADANIA DO REALIZACJI	45
III. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE STRATEGII UPOWSZECHNIANIA KULTURY FIZYCZNEJ GMINY OLECKO NA LATA 2014 – 2020	53
ŹRÓDŁA INFORMACJI	57
SPIS TABEL	59
SPIS RYSUNKÓW	59
SPIS WYKRESÓW	59

Wprowadzenie

We współczesnym świecie coraz większą wagę przywiązuje się do zdrowego stylu życia, którego nieodłącznym elementem – obok właściwego odżywiania się i higieny jest szeroko rozumiana aktywność fizyczna.

Aktywność fizyczna jest definiowana jako *dowolna forma ruchu ciała spowodowana skurczami mięśni, przy którym wydatek energii przekracza poziomy energii spoczynkowej*¹. Definicja ta obejmuje wszelkie formy aktywności fizycznej, tzn. rekreacyjną aktywność fizyczną, uprawianie sportu, aktywność fizyczną w domu i okolicy, aktywność fizyczną związaną z transportem, przemieszczaniem się.

Aktywność fizyczna wynika z naturalnych potrzeb człowieka i jest najprostszą metodą profilaktyki zdrowotnej, służy wszechstronnemu rozwojowi organizmu, utrzymuje psychiczną równowagę, poczucie zadowolenia, zaspakaja własne ambicje. W obliczu współczesnych problemów cywilizacyjnych, uprawianie kultury fizycznej jest dobrą receptą na zapobieganie wszechobecnym chorobom, takich jak otyłość, nadwaga, wady postawy i inne. Może stać się pożądanym elementem łączącym zdrowy styl życia z ekonomią i gospodarką gminy.

Tworzenie infrastruktury rekreacyjno - sportowej służy powszechnej i masowej aktywności fizycznej, która wzmacnia postawy i więzi społeczne, zarówno dzieci jak i dorosłych. Powszechne uprawianie kultury fizycznej może być sprzymierzeńcem w realizacji różnorodnych zadań, jakie stawia przed sobą Gmina Olecko, a przede wszystkim w budowaniu prozdrowotnych nawyków lokalnego społeczeństwa, w tym zapobieganiu patologiom społecznym, zwłaszcza, wśród dzieci i młodzieży.

Dostrzegając znaczącą rolę kultury fizycznej w życiu społeczno-gospodarczym, Rada Miejska w Olecku podjęła decyzję o opracowaniu *Strategii Upowszechniania Kultury Fizycznej w Gminie Olecko na lata 2014 - 2020*, której celem jest wytyczenie kierunków dla rozwoju tej dziedziny życia społecznego. Dokument został opracowany przez pracowników Urzędu Miejskiego oraz podległych jednostek w ramach bieżącej działalności samorządu Gminy Olecko.

W niniejszym dokumencie zastosowano skróty *Strategia* i *Gmina*, które oznaczają:

Strategia – *Strategia Upowszechniania Kultury Fizycznej w Gminie Olecko na lata 2014–2020*, **Gmina** – *Gmina Olecko*.

---

¹ WYTYCZNE UNII EUROPEJSKIEJ DOTYCZĄCE AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ. Zalecane działania polityczne wspierające aktywność fizyczną wpływającą pozytywnie na zdrowie. Czwarty projekt skonsolidowany zatwierdzony przez Grupę Roboczą UE „Sport i Zdrowie” na zebraniu w dniu 25 września 2008r.

Podstawy prawne oraz inne materiały źródłowe wykorzystane do opracowania dokumentu

Konstytucja RP (art.68 ust.5)² mówi, że: *Władze publiczne popierają rozwój kultury fizycznej zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży*, czyli kultura fizyczna, w tym sport, jest wolnością obywatelską. Na władze publiczne jest nałożony konstytucyjny nakaz wspierania kultury fizycznej, gdyż jest ona dobrem publicznym o dużym znaczeniu społecznym. Ustawa nie rozgranicza sportu profesjonalnego i amatorskiego, także zorganizowanego, kwalifikowanego i indywidualnego.

*Sport wraz z wychowaniem fizycznym i rehabilitacją ruchową składają się na **kulturę fizyczną**³. Sportem są wszelkie formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach¹.*

Wychowanie fizyczne⁴ (w-f, WF) – jest to *zamierzone i świadome działanie ukierunkowane na kształtowanie postaw (tj. stosunku do ciała i fizycznego funkcjonowania) oraz postaw prospołecznych (tj. stosunku do życia i innych ludzi, przekonań i wartości moralnych), a równocześnie nastawione na wspieranie rozwoju fizycznego i zdrowia oraz kształtowanie trwałego obyczaju aktywności fizycznej i troski o wydolność fizyczną, sprawność motoryczną i prawidłową postawę ciała.*

Rehabilitację ruchową definiuje się jako *proces mający na celu przywrócenie, poprawę lub utrzymanie psychofizycznej sprawności osób czasowo lub trwale niepełnosprawnych za pomocą specjalnych zabiegów i ćwiczeń fizycznych – w oparciu o wiedzę medyczną.*

Z ustawy o samorządzie gminnym (art.7 ust.1 pkt 10)⁵ wynika, że do gminy należy w szczególności *zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty*, w tym spraw z zakresu *kultury fizycznej, turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych*, co rodzi potrzebę stworzenia zasad i kryteriów realizacji tego zadania np. w formie opracowania i przyjęcia *Strategii*.

Strategia Upowszechniania Kultury Fizycznej Gminy Olecko na lata 2014 – 2020 wpisuje się w cele i obszary strategicznych dokumentów unijnych, krajowych i lokalnych.

---

² Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.)

³ Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. 2014r. Nr 715).

⁴ Wiesław Jan Osiński, *Teoria wychowania fizycznego* – Poznań, AWF, 2011

⁵ Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013, poz. 594)

Jest spójna z założeniami, które podkreślają, że kultura fizyczna i rekreacja mają służyć rozwojowi społeczeństwa, zachowaniu przez obywateli sprawności fizycznej i zdrowia, zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz osób starszych i niepełnosprawnych.

Dokument został przygotowany w oparciu o analizę dokumentów strategicznych, raporty i opracowania publicznych instytucji oraz przeprowadzone badania własne w środowisku lokalnym. Są to w szczególności:

1. *Strategia Rozwoju Sportu w Polsce do 2015 roku* - Warszawa, styczeń 2007 r.;
2. *Wytyczne UE dotyczące aktywności fizycznej*. Zalecane działania polityczne wspierające aktywność fizyczną wpływającą pozytywnie na zdrowie. Czwarty projekt skonsolidowany zatwierdzony przez Grupę Roboczą UE „Sport i Zdrowie” na zebraniu w dniu 25 września 2008 roku;
3. *Wychowanie fizyczne i sport w szkołach publicznych i niepublicznych* - raport Najwyższej Izby Kontroli - KNO-4101-06-00/2012;
4. *Narodowy Program Zdrowia na lata 2007 – 2015* - załącznik do Uchwały Nr 90/2007 Rady Ministrów z dnia 15 maja 2007r.;
5. *Podstawa programowa wychowania fizycznego* - rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012r., poz. 977);
6. *Ocena stanu aktywności fizycznej mieszkańców Gminy Olecko* – raport;
7. *Wychowanie fizyczne w opinii uczniów i ich rodziców* – raport;
8. *Spis obiektów sportowo - rekreacyjnych w Gminie*.

Analiza danych zawartych w wymienionych dokumentach pozwoliła na zidentyfikowanie mocnych stron Gminy oraz ukazanie problemów i braków w zakresie rozwoju aktywności fizycznej jej mieszkańców. Mocne strony będą stanowiły bazę przy planowaniu jej rozwoju, a usuwanie braków i rozwiązywanie problemów to zadania, które powinny być realizowane w celu lepszego zaspakajania potrzeb mieszkańców, a także osób przyjezdnych, co poprawi również atrakcyjność Gminy.

Ponieważ w Strategii przyjęto stan prawny na 20 sierpnia 2014 r., Czytelnik korzystający z niniejszego opracowania powinien sprawdzić, czy interesujący go przepis nadal obowiązuje w niezmienionym kształcie. Podobnie publikacje oraz wykorzystane materiały ze stron internetowych - dostępne na dzień 20 sierpnia 2014r.

CZEŚĆ DIAGNOSTYCZNA

I. Uwarunkowania upowszechniania aktywności fizycznej w Gminie Olecko

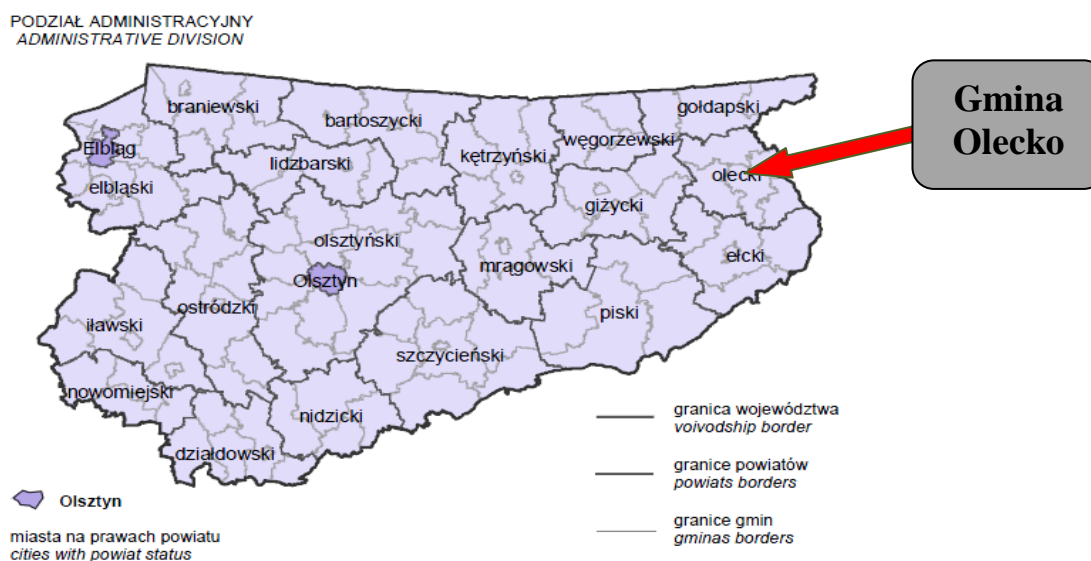
Na poziom aktywności fizycznej obok czynników osobistych wpływa środowisko w wymiarze fizycznym (np. ukształtowanie i wykorzystanie terenu, klimat, infrastruktura rekreacyjno - sportowa), administracyjnym, społecznym i ekonomicznym (np. warunki administracyjne, sytuacja społeczno gospodarcza, zamożność gminy i mieszkańców, aktywność społeczna organizacji pozarządowych), co zostało poniżej przedstawione.

1. Położenie gminy i warunki środowiskowe

Obszar Gminy usytuowany jest na terenie powiatu oleckiego, położonego na północno-wschodnich krańcach województwa warmińsko - mazurskiego. Poza Gminą Olecko powiat tworzą trzy gminy wiejskie: Kowale Oleckie, Świętajno i Wieliczki. Największą jest miejsko - wiejska Gmina Olecko, w skład której, poza miastem, wchodzi 43 miejscowości, zgrupowane w 30 sołectwach.

Gmina Olecko zajmuje powierzchnię 26 600 ha (w tym samo miasto 1142 ha), co stanowi 30,5% obszaru powiatu oleckiego, 1% obszaru województwa warmińsko - mazurskiego.

Rysunek 1. Położenie Gminy Olecko na tle województwa warmińsko-mazurskiego.

Źródło: „Województwo warmińsko-mazurskie 2013, podregiony, powiaty, gminy” Urząd Statystyczny w Olsztynie.

Rysunek 2. Położenie Gminy Olecko na tle powiatu oleckiego.

Źródło: www.powiat.olecko.pl

Siedzibą władz Gminy jest miasto Olecko, które dla najbliższych miejscowości stanowi ośrodek handlowo-usługowy, oświatowy, sportowy, ochrony zdrowia, kulturalno - rozrywkowy oraz administracyjno-finansowy.

Walory turystyczno - krajoznawcze oraz położenie na ważnych szlakach komunikacyjnych podnoszą atrakcyjność gminy, stwarzają możliwości do uprawiania aktywności fizycznej i rozwoju turystyki.

W Olecku krzyżują się ważne szlaki komunikacyjne prowadzące między innymi do przejść granicznych z Federacją Rosyjską i Litwą. Odległości z Olecka do wybranych miast wynoszą: Giżycko – 56 km, Ełk – 30 km, Suwałki – 35 km, Gołdap – 37 km , Warszawa – 267 km, Białystok - 135 km, Olsztyn – 161 km . Najbliższe drogowe przejście graniczne znajduje się w Gołdapi - Obwód Kaliningradzki oraz w Ogrodnikach i Budzisku na granicy z Litwą.

W Gminie przecina się droga nr 65 Gołdap - Olecko – Ełk – Białystok – Bobrowniki z drogami: Olecko – Augustów nr 654 , Olecko – Suwałki nr 653, Olecko – Giżycko nr 655.

Teren gminy jest bardzo urozmaicony. Znajdują się tutaj ciągi wzgórz morenowych, z najwyższym szczytem - Szeskie Wzgórza (309 m n.p.m.) położonym w sąsiedniej gminie, liczne pagórki, rozległe równiny oraz zagłębienia.

Krajobraz gminy tworzą kompleksy terenów zielonych. Lasy stanowią 16% powierzchni. Znajdują się tu głównie lasy świerkowo - sosnowe, połacie terenów z roślinnością błotną i torfowiskową. W niedalekiej odległości (od 15 do 40 km) usytuowany jest Wigierski Park Narodowy, Suwalski Park Krajobrazowy, Puszcza Augustowska, Puszcza Borecka i Puszcza Romincka. Lasy są siedliskiem wielu gatunków zwierząt, m.in. żubra, łosia, bobra, jelenia, sarny, dzika i zająca. Krajinę tę charakteryzuje niezwykle bogactwo ptaków.

Bogactwem naturalnym gminy są jeziora. Na terenie Gminy występuje 16 jezior. Ponadto część obszarów Gminy leży nad brzegiem 6 jezior położonych w sąsiednich gminach. Największe z nich to Oleckie Wielkie (227 ha), Dobskie (144 ha), Sedraneckie (77 ha). Malownicze walory jezior tworzą idealne warunki do rozwijania rekreacyjnej aktywności fizycznej na wodzie i w jej sąsiedztwie. Stanowią również bazę dla miłośników sportów wodnych. W wodach jezior występuje wiele gatunków ryb, co sprzyja wędkowaniu. Jezioro Oleckie Wielkie jest początkiem trasy spływu kajakowej rzeką Legą.

Klimat ukształtowany jest głównie przez masy powietrza kontynentalnego napływającego ze wschodu, który cechują zimy długie i mroźne, natomiast lata krótkie i słoneczne. Krótki jest także okres wegetacyjny, trwający około 180 - 190 dni w roku.

Warunki środowiskowe, w tym ukształtowanie oraz zagospodarowanie terenu Gminy, stwarzają możliwości do uprawiania różnorodnej aktywności fizycznej, zarówno żeglowania, wędkowania, myślistwa, grzybobrania jak również organizowania wycieczek rowerowych i pieszych. Olecko jest doskonałą bazą wypadową do zwiedzania całego regionu. Posiada bogatą bazę noclegowo – gastronomiczną.

Wszystkie te cechy kwalifikują gminę jako atrakcyjny ośrodek rekreacyjny, sportowy, turystyczny, wypoczynkowy.

2. Sytuacja demograficzna

Gminę zamieszkuje 22 161 mieszkańców (wg stanu na dzień 30 marca 2014r.), co stanowi ponad 63% ludności powiatu oleckiego.

Tabela 1. Dane dotyczące ludności Gminy na tle powiatu oleckiego na koniec 2013 roku.

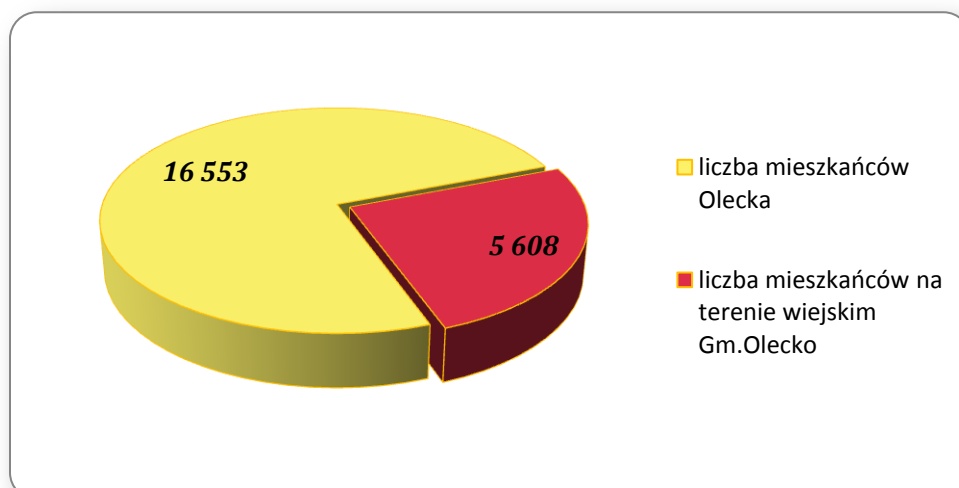
	Ludność ogółem	Mężczyźni	Kobiety
powiat olecki, w tym:	34 959	17 415	17 544
<i>Gmina Olecko, w tym:</i>	<i>22 161</i>	<i>10 777</i>	<i>11 384</i>
miasto Olecko	16 553	7 885	8 648
tereny wiejskie Gminy	5 608	2 883	2 735

źródło: 1. Opracowanie własne na podstawie informacji uzyskanych z wydziału Spraw Obywatelskich, Zdrowia i Działalności Gospodarczej Urzędu Miejskiego w Olecku

Wskaźnik zaludnienia w Gminie wynosi 83 osoby na km² przy średniej dla powiatu oleckiego 40 osób na km², który jest jednym z najniższych w województwie, dla województwa natomiast gęstość zaludnienia wynosi 60 osób na km² i stanowi jedną z najniższych w kraju, średnia wartość dla Polski wynosi 122 osoby na km².

Spośród ludności Gminy zdecydowana większość 74,7%, tj. 16 533 osób mieszka w mieście Olecko, natomiast 25,3 % na terenach wiejskich.

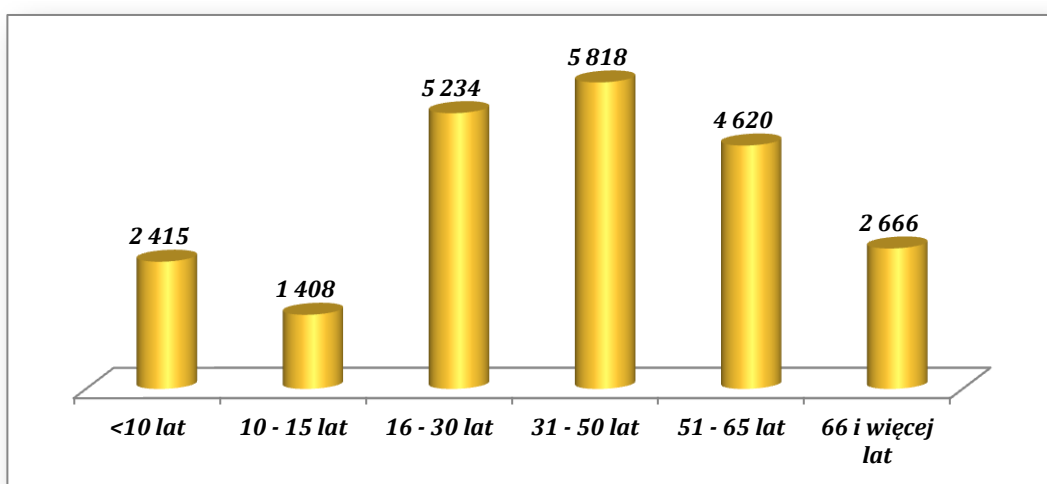
Wykres 1. Ludność mieszkańców Gminy Olecko wg miejsca zamieszkania

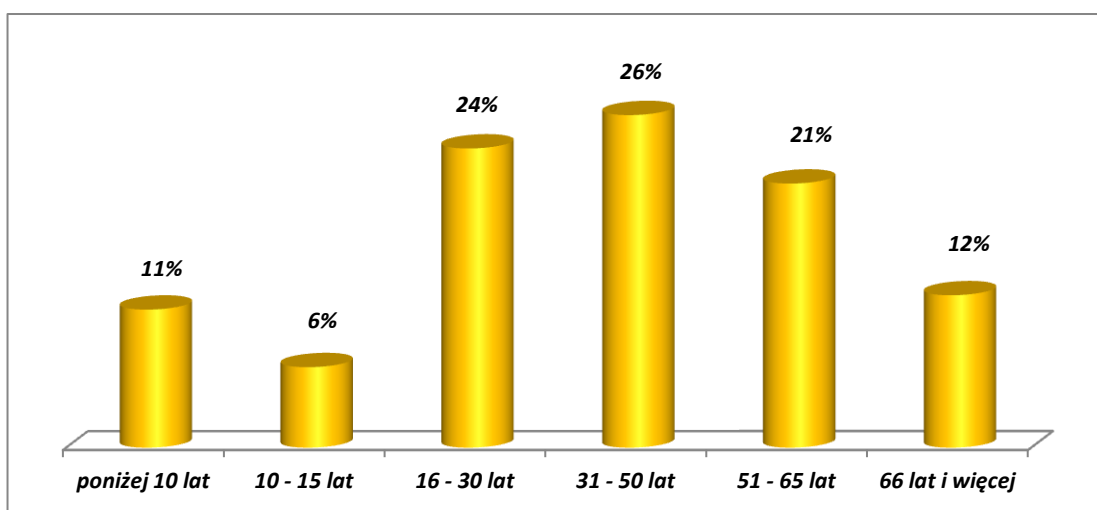
Liczba kobiet stanowi 51,39% wszystkich mieszkańców gminy, przy czym na terenach wiejskich jest więcej mężczyzn (51,32%), natomiast w mieście kobiety stanowią większość, tj. 52,3% populacji.

Analiza liczebności mieszkańców Gminy z uwzględnieniem miejsca zamieszkania oraz wieku - wg sześciu grup wiekowych - wykazała, że najliczniejszą grupę stanowią mieszkańcy w wieku 31 – 50 lat (26%), następnie 16 – 30 lat (24%), natomiast najmniej liczną stanowią osoby w wieku 10 – 15 lat (6%). Osoby w tzw. wieku poprodukcyjnym (66 lat i więcej) stanowią 12% mieszkańców Gminy. Strukturę liczebności ludności wg wieku przedstawiają poniższe wykresy opracowane na podstawie danych uzyskanych z wydziału Spraw Obywatelskich, Zdrowia i Działalności Gospodarczej Urzędu Miejskiego w Olecku (stan na dzień 20 marca 2014 r.).

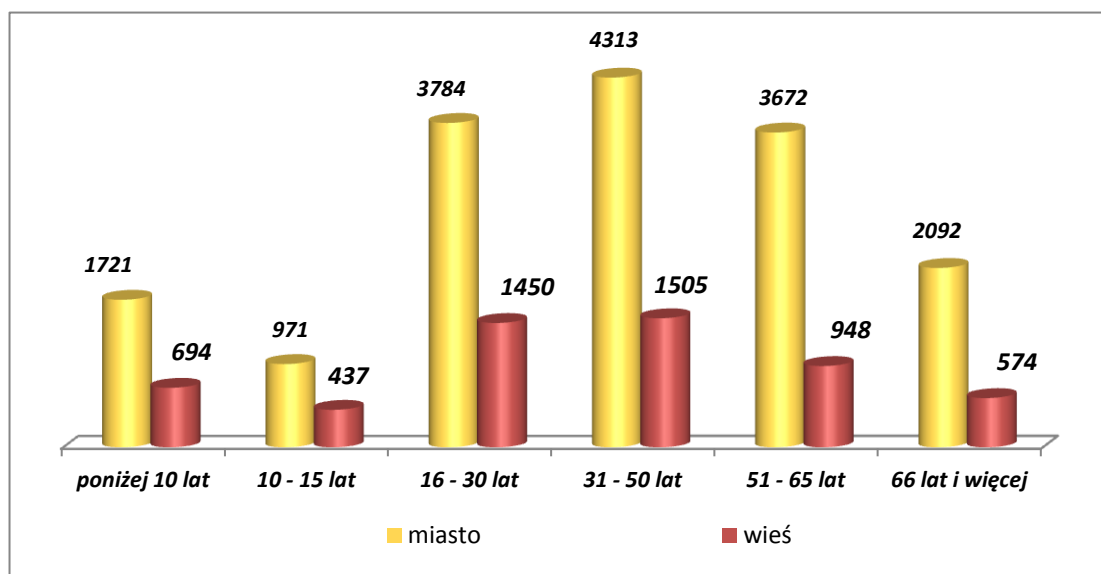
Wykres 2. Ludność mieszkańców Gminy Olecko wg wieku (liczbowo)

Wykres 3. Ludność mieszkańców Gminy Olecko wg wieku (procentowo)

Wykres 4. Ludność mieszkańców Gminy Olecko wg wieku i wg miejsca zamieszkania

Analiza liczebności populacji mieszkańców gminy na przestrzeni ostatnich lat wskazuje, że występuje tendencja malejąca liczby ludności zamieszkałej na terenie Gminy. Różnica pomiędzy liczbą osób w 2010 w stosunku do 2013 roku wynosi 150.

3. Sytuacja społeczno – gospodarcza

Dochód uzyskiwany dzięki pracy wyznacza poziom konsumpcji dóbr materialnych, w tym: sposobu odżywiania się, mieszkania, utrzymania higieny oraz stosunku do zdrowia i choroby, a także rekreacji i uczestnictwa w kulturze jak również uprawianiu aktywności fizycznej.

Gmina jest obszarem typowo rolniczym (69% powierzchni gminy stanowią użytki rolne), o czym przesądziły warunki naturalne i położenie z dala od ośrodków przemysłowych i wielkomiejskich.

Głównymi gałęziami produkcji w gminie są: przemysł drzewny, produkcja łodzi, handel, przetwórstwo rolno – spożywcze (szczególnie mleczarstwo), produkcja materiałów budowlanych, przemysł elektrotechniczny, usługi budowlane, motoryzacyjne oraz turystyczne.

Miernikiem sytuacji na rynku pracy jest stopa bezrobocia, aczkolwiek wskaźnik ten w wielu publikacjach wskazywany jest jako zjawisko pozorne nie odzwierciedlające sytuacji faktycznej⁶.

Pod względem wysokości wskaźnika stopy bezrobocia powiat olecki, w tym Gmina Olecko plasuje się w czołówce wśród powiatów w województwie warmińsko-mazurskim (20,5%).

Tabela 2. Liczba bezrobotnych w Gminie Olecko na tle powiatu na dzień 30.06.2014 r.

Wyszczególnienie		Gmina Olecko		Powiat olecki
		Miasto Olecko	Tereny wiejskie	
Liczba bezrobotnych	Ogółem	1056	530	2802
	Kobiety	554	280	1484

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Olecku

4. Infrastruktura rekreacyjno - sportowa

Rozwój aktywności fizycznej i uprawiania różnorodnych dyscyplin sportu uwarunkowany jest dostępnością do obiektów rekreacyjno - sportowych, ich stanem technicznym, wyposażeniem oraz jakością. Infrastruktura rekreacyjno - sportowa powinna być ogólnodostępna dla wszystkich grup społecznych, spełniać warunki bezpieczeństwa użytkowników tych obiektów oraz zapewniać właściwe warunki higieniczno-sanitarne do uczestnictwa w zajęciach sportowych, aktywności ruchowej, wypoczynku i zabawie.

Na terenie Gminy jest wiele obiektów sportowych, rekreacyjnych sprzyjających rozwojowi i upowszechnianiu kultury fizycznej. Największy kompleks rekreacyjno - sportowy mieści się w Olecku w zabytkowym Parku Sportu i Rekreacji bezpośrednio przylegającym do Jeziora Oleckie Wielkie, w skład którego wchodzi: stadion lekkoatletyczny – piłkarski, boisko piłkarskie ze sztuczną murawą, boiska do siatkówki plażowej, korty tenisowe, amfiteatr - kamienna półrotunda. Ponadto na jego terenie znajduje się również nowo wybudowana hala sportowo – widowiskowa „Lega”, w której jest: hala widowiskowo – sportowa, basen pływacki o długości 25 m i rekreacyjny z jacuzzi oraz z atrakcyjnymi

⁶ http://www.analazy.mpips.gov.pl/images/stories/publ_i_raporty/Olecko.pdf *Raport z badania rynku pracy powiatu oleckiego*

natryskami, ścianka wspinaczkowa, siłownia, sala do sportów walki, sala fitness, sala do squash, zespół SPA z sauną suchą i mokrą, łaźnią parową i solną, grotą lodową, kabiną infrared, pomieszczeniami do masażu, prysznicami wrażeń, pomieszczeniami do wypoczynku. Uzupełnieniem obiektów sportowych jest znajdujące się na terenie kompleksu obozowisko – pole biwakowe wraz z zapleczem socjalno - sanitarnym, które może jednorazowo pomieścić 60 osób.

W hali sportowo – widowiskowej „Lega” możliwe jest organizowanie imprez sportowo – kulturalnych, które może jednorazowo obserwować ponad 1000 widzów. Przy hali usytuowany jest parking na 122 samochody osobowe (w tym 12 stanowisk dla osób niepełnosprawnych) oraz 8 autobusów.

W minionych latach nad jeziorem organizowane były miejsca do kąpieli na plaży miejskiej „Skocznia”, „Szyjka”, „Dzika Plaża” oraz plaży „Dworek Mazurski”. Obecnie są dwa strzeżone miejsca do kąpieli, tj. „Skocznia” i „Szyjka”.

Na plaży miejskiej „Skocznia” znajduje się wypożyczalnia sprzętu wodnego (45 kajaków z wyposażeniem, 4 rowery wodne, 10 łodzi wiosłowych), baza Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Na plaży miejskiej „Skocznia” i „Szyjka” znajdują się boiska do plażowej piłki siatkowej i nożnej.

Miłośnicy sportów ekstremalnych mają do dyspozycji skate park, a osoby chętne do podniesienia sprawności na dworze mają do dyspozycji siłownię plenerową. Ponadto w sąsiedztwie jeziora znajdują się ciągi komunikacyjne umożliwiające bieganie i spacerowanie oraz 12 km trasa przyrodnicza tzw. Wiewiórcza Ścieżka umożliwiająca również jazdę rowerem. Dla dzieci utworzone są na terenie miasta 2 place zabaw (Plac Wolności i ul. Sembrzyckiego).

Rozmieszczenie obiektów sportowo – rekreacyjnych znajdujących się w Parku Sportu i Rekreacji przedstawia poniższa mapa sytuacyjna.

Rysunek 3. Park Sportu i Rekreacji w Olecku – mapa sytuacyjna.

Ponadto na terenie Gminy przy 12 szkołach, na terenie 9 sołectw i 2 osiedli, funkcjonują boiska sportowe oraz sale gimnastyczne, w tym: boiska do piłki nożnej – 15 (5 – na terenie miasta i 10 na wsi), piłki koszykowej – 5 (na terenie miasta), piłki ręcznej o nawierzchni asfaltowej – 4 (na terenie miasta), wielofunkcyjne – 7 (4 – na terenie miasta i 3 na wsi), sale gimnastyczne i pomocnicze – 12 (11 – na terenie miasta i 1 na wsi).

Atrakcyjnym miejscem rekreacji i wypoczynku jest park usytuowany w centrum miasta. Liczne aleje stanowią ciekawe miejsce spacerów szczególnie dla osób starszych, matek z małymi dziećmi. Jest to również miejsce uprawiania gier takich, jak szachy czy warcaby.

W Gminie, zarówno w mieście jak i na terenach wiejskich, jest wiele miejsc, w których można byłoby stworzyć bezpieczne i wygodne warunki do uprawiania aktywności fizycznej. Wymagają one jednak przystosowania oraz wyposażenia w odpowiednią infrastrukturę.

5. Nakłady Gminy przeznaczone na upowszechnianie kultury fizycznej w latach 2010 - 2014

Prowadzenie aktywnego fizycznie trybu życia przez lokalne społeczeństwo wymaga wsparcia finansowego środkami budżetowymi gminy. Obejmuje to publiczne finansowanie budowy, renowacji, modernizacji oraz konserwacji obiektów sportowych i sprzętu sportowego, a także realizację zadań merytorycznych z obszaru upowszechniania kultury fizycznej.

Należy podkreślić, że nakłady finansowe dobrze zainwestowane w upowszechnianie kultury fizycznej przekładają się na ochronę zdrowia lokalnej społeczności, które jest największym bogactwem każdego człowieka i oznaczają oszczędności związane z usługami służby zdrowia i pomocy społecznej.

W latach 2010 - 2014 Gmina przeznaczyła na upowszechnianie kultury fizycznej 53 300 467 zł. W tym:

- nakłady na inwestycje sportowe i zakupy inwestycyjne – 42 288 442 zł,
- dotacje celowe na dofinansowanie zadań zleconych dla podmiotów nie zaliczanych do sektora finansów publicznych – 1 113 997 zł.

Tabela 3. Środki z budżetu gminy przeznaczone na kulturę fizyczną w latach 2010 - 2014

	w latach:				
	2014	2013	2012	2011	2010
łącznie, w tym na:	4 496 566	3 770 015	14 918 940	12 694 322	17 420 624
inwestycje i zakupy inwestycyjne	625 979	349 037	13 380 964	11 558 500	16 373 963
dotacje celowe na dofinansowanie zadań zleconych dla podmiotów nie zaliczanych do sektora finansów publicznych	218 500	223 500	223 500	223 497	225 000

Źródło: Kwoty w latach 2010 – 2013 wynikają z rocznych sprawozdań Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostek samorządu terytorialnego za dany rok, natomiast dane w 2014 roku to plan wydatków na 2014 rok zgodnie z uchwałą w sprawie budżetu Gminy Olecko na 2014 rok i zmianami.

Wspierając kulturę fizyczną środkami budżetowymi, szczególną uwagę przypisuje się projektom, które umożliwiają maksymalnie dużej liczbie ludzi podjęcie aktywności fizycznej, bez względu na poziom ich zaawansowania.

6. Podmioty realizujące zadania z obszaru upowszechniania kultury fizycznej

Zwiększanie poziomu aktywności fizycznej obywateli leży bezpośrednio lub pośrednio w zakresie kompetencji kilku istotnych sektorów, z których większość należy do sektora publicznego, tj. zdrowie, edukacja, transport, środowisko, urbanistyka i bezpieczeństwo publiczne, środowisko pracy, usługi na rzecz osób starszych.

Pomiędzy zdrowiem a aktywnością fizyczną istnieje silny wzajemny związek. Podmioty realizujące świadczenia zdrowotne mogą przyczynić się do promowania aktywności fizycznej jako skutecznego elementu wzmacniającego zdrowie i przeciwdziałającego zachorowalności i zapadalności na różne choroby.

Wpływ sektora edukacji na aktywność fizyczną to: wychowanie fizyczne w szkołach, aktywność fizyczna w szkolnych klubach sportowych oraz edukacja i szkolenia dla osób odgrywających ważną rolę w procesie promowania prozdrowotnej aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży.

Transport rozumiany jako przemieszczanie się ludzi stwarza dobre możliwości prowadzenia aktywności fizycznej. Badania ⁷ wykazują korzyści płynące ze spacerowania lub jeżdżenia na rowerze do pracy, po zakupy czy inne potrzeby zamiast samochodem, w postaci niższego ryzyka nadciśnienia, udaru, nadwagi i otyłości. Konieczne jest do tego zapewnienie właściwej infrastruktury i usług umożliwiających aktywne poruszanie się po mieście.

W celu promowania atrakcyjności jazdy na rowerze i spacerów jako środków transportu, konieczne jest zapewnienie bezpieczeństwa na drogach i ciągach komunikacyjnych. Postrzeganie środowiska jako bezpieczne jest ważnym atutem w promowaniu i upowszechnianiu aktywności fizycznej. Ponadto atrakcyjne przestrzenie zielone lub bezpiecznie wydzielone przestrzenie uliczne stanowią ważne elementy aktywnego miasta czy osiedla.

---

⁷ WYTYCZNE UE DOTYCZĄCE AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ. Zalecane działania polityczne wspierające aktywność fizyczną wpływającą pozytywnie na zdrowie. Czwarty projekt skonsolidowany zatwierdzony przez Grupę Roboczą UE „Sport i Zdrowie” na zebraniu w dniu 25 września 2008 r.

Niezwykle ważna dla promocji aktywności fizycznej jest kwestia środowiskowa. Ochrona środowiska staje się istotna nie tylko pod względem ochrony krajobrazu, lasów, roślin i zwierząt, lecz również pod względem zapewnienia przestrzeni oraz atrakcyjnych warunków do uprawiania samodzielnie zorganizowanych różnych rodzajów aktywności fizycznej takich, jak spacerowanie, jazda na rowerze, żeglarstwo czy wioślarstwo.

Środowisko pracy powinno być miejscem w życiu osób dorosłych, w którym promowany jest fizycznie aktywny styl życia. Taka promocja może być zadaniem zarówno pracodawców jak i związków zawodowych, ich aktywny wkład w prowadzenie działań promocyjnych oraz motywacyjnych może być cenną oddolną inicjatywą.

Poziom aktywności fizycznej osób starszych stanowi istotny czynnik określający ich zdolności do prowadzenia samodzielnego życia. Regularna aktywność fizyczna pozytywnie wpływa zarówno na psychiczne (zadowolenie z życia), jak i fizyczne, fizjologiczne oraz społeczne aspekty życia, odgrywa ważną rolę w procesie poprawiania jakości życia osób starszych.

Dla skuteczności upowszechniania kultury fizycznej bardzo cenna jest współpraca specjalistów z dziedzin takich jak medycyna, sport, edukacja, transport czy urbanistyka. Uzasadnionym jest powoływanie wielodyscyplinarnych zespołów zadaniowych do tworzenia zintegrowanych lokalnych programów promocji zdrowego, aktywnego stylu życia.

W Gminie zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej realizują podmioty publiczne, w tym Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Regionalny Ośrodek Kultury, placówki oświatowe, sektor społeczny czyli organizacje pozarządowe, w tym kluby sportowe oraz sektor prywatny prowadzący działalność z tego zakresu.

Rysunek 4. Podmioty realizujące zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej

6.1 Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Olecku jest gminną jednostką organizacyjną, która realizuje zadania własne Gminy w zakresie rozwoju i upowszechniania kultury fizycznej, utrzymania terenów rekreacyjnych oraz obiektów i urządzeń sportowych. Ośrodek prowadzi swoją działalność służącą upowszechnianiu kultury fizycznej wśród mieszkańców oraz turystów (osób przyjezdnych), m.in. poprzez tworzenie, utrzymanie i udostępnianie bazy rekreacyjno – sportowej, organizowanie zajęć, zawodów i imprez rekreacyjno - sportowych, propagowanie i realizację usług w zakresie kultury fizycznej, ochronę ludności poprzez zabezpieczenie miejsc wyznaczonych do kąpieli. MOSiR jest organizatorem wielu imprez sportowych i rekreacyjnych. Zarządza obiektami sportowymi położonymi na terenie Parku Sportu i Rekreacji przy ul. Park 1, a także skate parkiem, siłownią plenerową. Posiada rozbudowaną stronę internetową, za pomocą której na bieżąco informuje o aktualnych działaniach.

6.2 Regionalny Ośrodek Kultury

W ostatnich latach w Polsce nastąpił wzrost zainteresowania tańcem jako jedną z form aktywności ruchowej. Tym samym trendom poddają się również mieszkańcy naszej Gminy. Regionalny Ośrodek Kultury w Olecku „Mazury Garbate”, będący samorządową instytucją prowadzącą działalność w zakresie tworzenia i upowszechniania kultury, organizuje w ramach swoich działań merytorycznych zajęcia taneczne w różnych stylach, takich jak:

house, dancehall, new style czy jazz dla osób powyżej 15 roku życia. Ponadto Ośrodek udziela wsparcia dla gminnych placówek oświatowych, które zgłaszają wolę zorganizowania zajęć tanecznych dla swoich wychowanków.

6.3 Placówki oświatowe

Szkoły jako środowisko społeczne dzieci i młodzieży odgrywają ważną rolę w procesie promowania prozdrowotnej aktywności fizycznej wśród tej populacji. Wychowanie fizyczne realizowane w szkołach stanowi najszerzej dostępne źródło promocji aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży.

W Gminie Olecko są ogółem 22 podmioty szkolne realizujące zajęcia w systemie stacjonarnym. Osób uczących się jest ogółem 3435 (stan na 31.03.2014), w tym osoby uczące się w szkołach ponadgimnazjalnych zamieszkałe na terenie poza Gminą Olecko. Liczba dziewcząt i chłopców jest porównywalna, różnica stanowi 0,72% na korzyść chłopców.

Ogółem zatrudnionych jest 38 nauczycieli wychowania fizycznego na 32,5 etatach.

Tabela 4. Osoby uczące się w Gminie Olecko, stan na 31.03.2014r.

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość podmiotów	Liczba osób	w tym		Liczba nauczycieli wychowania fizycznego	
				dziewczęta	chłopcy	osoby	etaty
1	szkoły podstawowe i gimnazja	15	2389	1189	1200	23	20,28
2	publiczne szkoły ponadgimnazjalne	7	1046	504	542	15	12,2
	Razem	22	3435	1693	1742	38	32,48

Źródło: System Informacji Oświatowej

Zaplecze dydaktyczne dla kształcenia ponadgimnazjalnego tworzą placówki publiczne prowadzone przez Powiat Olecki, są to: Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych, Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kochanowskiego w Olecku, Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Głuchych im. Św. Filipa Smaldone oraz Zespół Szkół Technicznych w Olecku. Wszystkie placówki mieszczą się na terenie miasta Olecko.

Edukacja przedszkolna w roku szkolnym 2013/2014 na terenie Gminy zorganizowana była w 4 przedszkolach, w tym 3 niepublicznych, 14 oddziałach przedszkolnych w szkołach

podstawowych oraz 3 zespołach wychowania przedszkolnego przy szkołach podstawowych na terenie wiejskim Gminy (w Judzikach, Babkach Oleckich, Gąskach). Łącznie w edukacji przedszkolnej uczestniczyło 805 dzieci. Od 1 lipca rozpoczęło działalność kolejne – czwarte przedszkole niepubliczne na terenie miasta dla 40 dzieci.

6.4 Partnerzy społeczni w upowszechnianiu kultury fizycznej

Współpracę administracji publicznej, w tym samorządu gminnego z sektorem społecznym reguluje Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁸, która definiuje organizacje pozarządowe jako osoby prawne niebędące jednostkami sektora finansów publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje i stowarzyszenia z wyłączeniem m.in. partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne.

Działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych, jest działalnością pożytku publicznego. W/w ustawa wskazuje, jakie rodzaje działalności mieszczą się w sferze pożytku publicznego. Są to m.in. zadania z obszaru wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa, ochrony i promocji zdrowia, nauki, edukacji, oświaty i wychowania, wypoczynku dzieci i młodzieży, przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, działalności na rzecz organizacji pozarządowych, działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych. Wszystkie te zadania wpływają na rozwój aktywności fizycznej i w efekcie poprawę jakości życia mieszkańców.

Zgodnie z w/w ustawą organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, w tym samorząd gminy określa, w drodze uchwały, warunki i tryb finansowania zadania własnego z danego zakresu, które ta jednostka zamierza realizować.

W *Bazie adresowej lokalnych organizacji pozarządowych* prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Olecku (na dzień 31.07.2014 roku) znajduje się 67 organizacji pozarządowych mających siedzibę na terenie Gminy, w tym 8 fundacji, 41 stowarzyszeń, 13 klubów sportowych, 5 Ochotniczych Straży Pożarnych. Spośród tych organizacji 26 podmiotów deklaruje upowszechnianie kultury fizycznej jako główny obszar działalności społecznej, a prawie wszystkie posiadają taki zapis w statucie jako jeden z obszarów działania.

---

⁸ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2010 r. Nr 234, poz.1536 z późn. zm.)

Zgodnie z zapisami ustawowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi rekreacji ruchowej działającymi w konkretnym środowisku lokalnym lub w społeczności lokalnej są „kluby sportowe” funkcjonujące na zasadach „stowarzyszeń kultury fizycznej”.

Szczególnym rodzajem podmiotu sektora pozarządowego, określonym ustawą o sporcie⁹, jest uczniowski klub sportowy (UKS) przeznaczony dla najmłodszych zawodników uprawiających sport, którzy są jego głównymi członkami. Członkami UKS mogą być również rodzice i nauczyciele. Celem UKS jest wsparcie uczniów w zakresie zwiększania ich aktywności ruchowej, jako skutecznej formy promocji zdrowia, kształtowania społecznie pożądanых cech osobowości, integracji rodziny. UKS-y tworzone są przy szkołach, ale nie ma przeszkód, aby klub uczniowski mógł również istnieć przy MOSiR. Opiekę nad UKS najczęściej sprawują trenerzy lub nauczyciele wychowania fizycznego w szkole, przy której jest on zorganizowany. UKS może starać się o otrzymanie sprzętu sportowego, który pomoże w uprawianiu jednej bądź kilku dyscyplin sportu. Wspieranie UKS normuje ustawa o działalności pożytku publicznego¹⁰.

Podstawowym mechanizmem przekazywania środków publicznych na realizowanie zadań publicznych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty są dotacje przyznawane przez samorządy terytorialne w ramach otwartych konkursów ofert. Ustawa dopuszcza też uproszczoną procedurę dotacji w postaci tzw. małych grantów przy spełnieniu określonych prawem warunków.

Z dotacji przekazanej organizacji pozarządowej przez jednostkę samorządu terytorialnego na realizację zadań z obszaru upowszechniania kultury fizycznej można finansować w szczególności:

- realizację programów szkolenia sportowego,
- koszty najmu obiektów sportowych dla celów szkolenia sportowego,
- zakup sprzętu sportowego,
- koszty organizacji zawodów sportowych lub uczestnictwa w tych zawodach,
- stypendia sportowe i wynagrodzenie kadry szkoleniowej - jeżeli wpłynie to na poprawę warunków uprawiania sportu przez członków klubu sportowego, który otrzyma dotację lub zwiększy dostępność społeczności lokalnej do działalności sportowej prowadzonej przez ten klub.

---

⁹ Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. 2014 r., poz. 715)

¹⁰ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2010 r. Nr 234, poz.1536 z późn. zm.)

Poniższa tabela przedstawia aktywność organizacji w pozyskiwaniu gminnych dotacji w latach 2010 – 2014.

Tabela 5. Aktywność organizacji w pozyskiwaniu dotacji z budżetu Gminy w latach 2010 – 2014.

	w latach:				
	2010	2011	2012	2013	2014
liczba org. pozarządowych, które złożyły oferty na realizację zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej	8	12	7	7	11
liczba złożonych ofert	10	18	10	9	13

Średnio rocznie o fundusze ubiegało się 9 organizacji, składały przeciętnie 12 ofert, co oznacza, że niektóre organizacje przedłożyły więcej niż jeden wniosek.

6.5 Podmioty prywatne

Usługi w dziedzinie kultury fizycznej prowadzone są również przez prywatne podmioty gospodarcze. Do tego rodzaju jednostek zalicza się osoby fizyczne oraz inne podmioty prywatne lub z przewagą kapitału prywatnego, np. spółki, spółdzielnie czy przedsiębiorstwa. Do przykładowych form prowadzenia prywatnej działalności w dziedzinie kultury fizycznej można zaliczyć:

- centra rekreacji i wypoczynku;
- centra rehabilitacji;
- studia fitness;
- podmioty świadczące usługi turystyczne;
- szkoły, kursy, szkolenia itp. – świadczące zarówno kompleksowe, jak i indywidualne usługi wypoczynkowe i szkoleniowe z zakresu różnych form rekreacji ruchowej.

II. Stan aktywności fizycznej mieszkańców gminy

Polskie społeczeństwo cechuje niska aktywność fizyczna. Można szacować, że zaledwie około 30% dzieci i młodzieży oraz 10% dorosłych uprawia formy ruchu, których rodzaj i intensywność obciążeń wysiłkowych zaspokajają potrzeby fizjologiczne organizmu.

Jak wynika z analiz, podstawową przyczyną takiego stanu rzeczy jest niska świadomość w zakresie potrzeb sportu i rekreacji¹¹. Światowa Organizacja Zdrowia ostrzega: obecne pokolenie dzieci *może być pierwszym od długiego czasu, w przypadku którego przeciętna długość życia będzie krótsza niż ich rodziców*¹².

Zgodnie z dokumentami doradczymi Światowej Organizacji Zdrowia¹³, Unia Europejska oraz jej państwa członkowskie zalecają przynajmniej 60 minut codziennej aktywności fizycznej o umiarkowanej intensywności dla dzieci i młodzieży oraz przynajmniej 30 minut codziennej aktywności fizycznej o umiarkowanej intensywności dla osób dorosłych, w tym starszych.

W celu poznania opinii mieszkańców dotyczącej oceny ich aktywności fizycznej (w tym: nawyki, częstotliwość uprawiania, systematyczność, średni jednorazowy czas trwania aktywności fizycznej, preferowany rodzaj aktywności, bariery w uprawianiu kultury fizycznej, samoocena kondycji fizycznej) przeprowadzono badanie ankietowe wśród mieszkańców Gminy Olecko. Udział w badaniu wzięło 867 osób. Spośród respondentów 509 osób mieszka na terenie miasta Olecko, co stanowi 59% ankietowanych, 359 osób, tj. 41% ankietowanych mieszka na terenach wiejskich w obrębie granic terytorialnych Gminy.

Wśród osób badanych przeważały kobiety, stanowiąc 58% próby badawczej. Mężczyźni stanowili 42% badanych.

Średnia wieku respondentów wyniosła ok. 30 lat. Najwięcej badanych było w grupie wiekowej 16-30 lat (33%), proporcje ankietowanych w grupach wiekowych 10-15 lat i 31-50 lat były podobne i wyniosły odpowiednio 24% i 25%, ankietowanych w grupie wiekowej 51-65 lat było 12%, po 3% w grupach wiekowych poniżej 10 lat i powyżej 66 lat.

Badania przeprowadzono również w aspekcie aktywności zawodowej osób ankietowanych. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani zatrudnieni w zawodach

---

¹¹ załącznik do Uchwały nr 90/2007 Rady Ministrów z dnia 15.05.2007r - *Narodowy Program Zdrowia na lata 2007 – 2015*, str. 31

¹² Prezentacja pt. „*Sport – nawyk na całe życie. Ruch to prawo naszych dzieci*” Ministerstwo Sportu i Turystyki

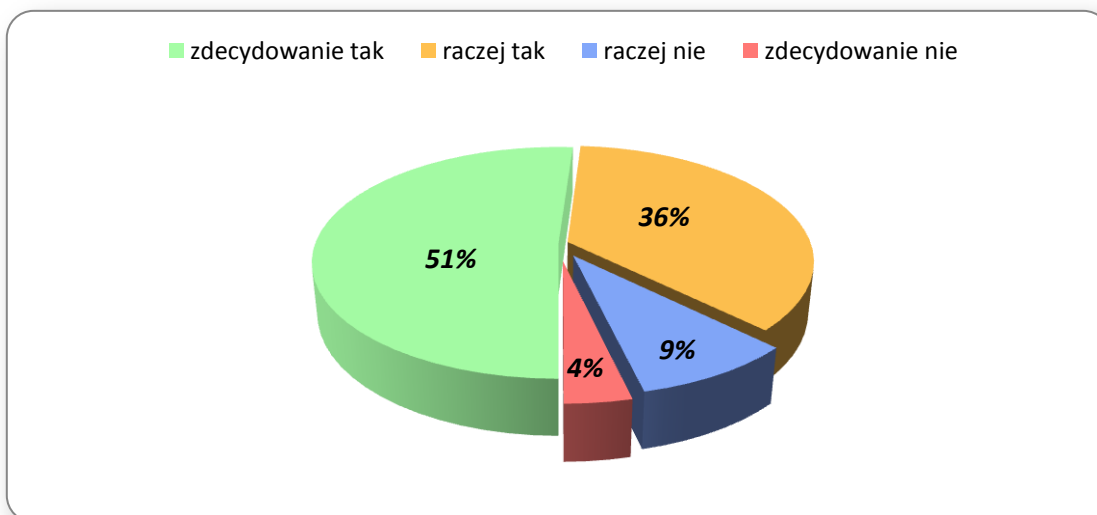
¹³ *Wytyczne UE dotyczące aktywności fizycznej. Zalecane działania polityczne wspierające aktywność fizyczną wpływającą pozytywnie na zdrowie. Czwarty projekt skonsolidowany zatwierdzony przez Grupę Roboczą UE „Sport i Zdrowie” na zebraniu w dniu 25 września 2008 r.*

pracowników umysłowych - 31%, drugą co do wielkości grupę stanowili uczniowie - 30%, kolejną osoby bezrobotne - 17%, pracownicy fizyczni stanowili 14% badanych, emeryci i renciści - 8% badanych.

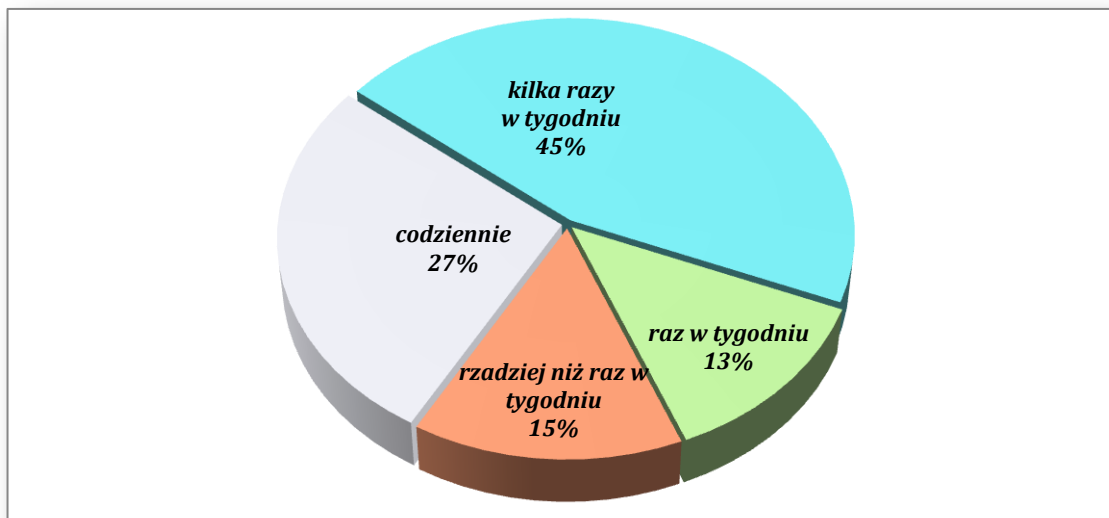
Ankietowani wyrażali swój stosunek do aktywności fizycznej rozumianej jako wykonywane w sposób zamierzony wszelkiego rodzaju formy ruchu wpływające na poprawę lub wypracowanie kondycji fizycznej i psychicznej. Spośród badanych 51% odpowiedziało, że *zdecydowanie tak* lubi aktywność fizyczną. *Raczej tak* 36%, natomiast 9% respondentów *raczej nie* lubi aktywności fizycznej a *zdecydowanie nie* lubi aktywności fizycznej 4% ankietowanych. Bardziej zdecydowanie opowiedzieli się respondenci zamieszkali na terenach wiejskich, w zestawieniu zależnym od płci badanych bardziej zdecydowani byli mężczyźni. W strukturze procentowej wg grup wiekowych, aktywność fizyczna najbardziej lubiana jest w wieku 10-15 lat (ok. 80%), najmniej w wieku 51-65 lat (poniżej 40%).

Wykres 5. Odpowiedź ankietowanych na pytanie "Czy lubisz aktywność fizyczną".

Badani określali również częstotliwość uprawiania aktywności fizycznej. Spośród ankietowanych 72% badanych deklaruje systematycznie uprawianą aktywność fizyczną, 27% codziennie, 45% kilka razy w tygodniu. Raz w tygodniu aktywność fizyczną uprawia 13% badanych, natomiast rzadziej niż raz w tygodniu 15% ankietowanych. Większą systematycznością deklarują badani z terenów wiejskich. Ze względu na wiek ankietowanych największą systematycznością w uprawianiu aktywności fizycznej charakteryzują się badani w grupach wiekowych 66 i więcej lat oraz 10-15 lat, następnie 16-30 lat i poniżej 10 lat. Najmniejszą systematyczność deklarują ankietowani w wieku 51 – 65 lat, nieco większą badani w wieku 31-50 lat.

Wykres 6. Odpowiedź ankietowanych na pytanie „Jak często uprawiasz aktywność fizyczną”

Ankietowani określali średni czas poświęcany jednorazowo na aktywność fizyczną. Najdłużej aktywność uprawiają osoby w wieku 31 – 50 lat – 81 minut i w wieku 10 – 15 lat – 77 minut. Najkrócej, średnio 49 minut, osoby w wieku 51 – 65 lat. Pozostałe grupy poniżej 10 lat, 16-30 lat oraz 66 i więcej lat odpowiednio 68 minut, 71 minut i 73 minuty.

Badanie obejmowało również przyczyny niskiej aktywności i systematyczności w uprawianiu kultury fizycznej. Pytanie o przyczyny było pytaniem półotwartym, gdzie badani mogli zaznaczyć dowolną ilość przyczyn wymienionych w pytaniu jak również wypisać inne przyczyny nie uwzględnione w kwestionariuszu. Mimo że pytanie brzmiało *Jeżeli rzadziej niż raz w tygodniu, to co jest tego przyczyną?* odpowiedzi udzielały również osoby, które deklarują uprawianie aktywności fizycznej co najmniej raz w tygodniu i częściej. Uznano za zasadne poddanie analizie wszystkich odpowiedzi jako wskazanie przyczyn/barier przez respondentów niezależnie od deklarowanej częstotliwości w uprawianiu aktywności fizycznej. Na pytanie odpowiedziało 378 osób, co stanowi 43,60% respondentów (odpowiedzi *rzadziej niż raz w tygodniu* udzieliło 15% ankietowanych, tj. 125 osób). Łącznie 378 osób udzieliło 638 odpowiedzi, tj. średnio każdy respondent wskazał 1 – 2 przeszkody/bariery w systematycznym uprawianiu aktywności fizycznej.

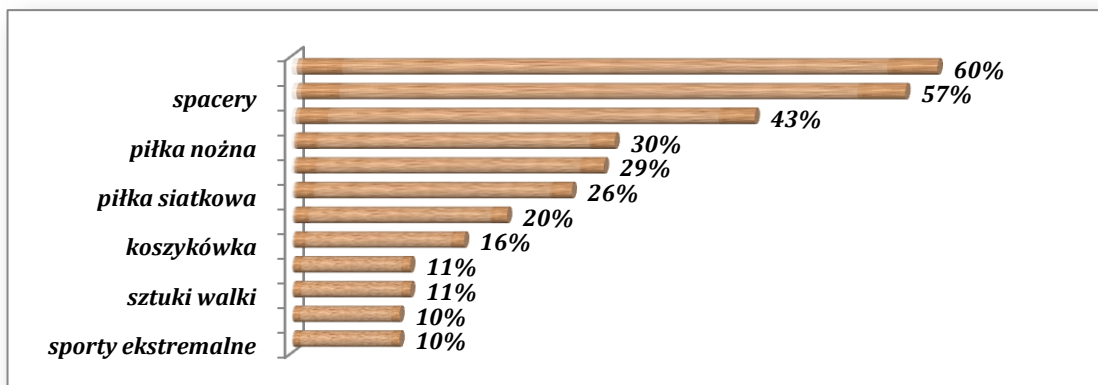
Dokonano analizy w porównaniu do liczby osób, które udzieliły odpowiedzi w tym pytaniu, tj. 378 ankietowanych oraz w stosunku do liczby wszystkich badanych, tj. 867 osób, uznając, że taka analiza pełniej zobrazuje problem występowania przeszkód/barier w systematycznym uprawianiu aktywności fizycznej co najmniej raz w tygodniu.

Wśród przyczyn małej aktywności fizycznej najczęściej ankietowanych, którzy udzielali odpowiedzi w tym pytaniu, 56% zaznaczyło odpowiedź – brak czasu, co stanowi 24% wszystkich ankietowanych. Najmniej, tj. 11% ankietowanych, którzy udzielali odpowiedzi w tym pytaniu, wskazało brak dostępu do obiektów sportowych, co stanowi 5% wszystkich ankietowanych. Przyczynę brak chęci zaznaczyło 34% ankietowanych, którzy udzielali odpowiedzi w tym pytaniu (15% wszystkich ankietowanych), a brak motywacji – 30% ankietowanych, którzy udzielali odpowiedzi w tym pytaniu (13% wszystkich ankietowanych), brak towarzystwa – 22% respondentów (10% wszystkich ankietowanych), a brak funduszy – 16% respondentów (7% wszystkich ankietowanych).

Wśród innych przyczyn 2 osoby wskazały, że *nie lubię (nienawidzę) sportu*; 4 osoby wskazały *złą pogodę*, również 4 osoby *problemy zdrowotne*; po jednej odpowiedzi: *małe dzieci; wiek; wolę inne formy rozrywki; zmęczenie*.

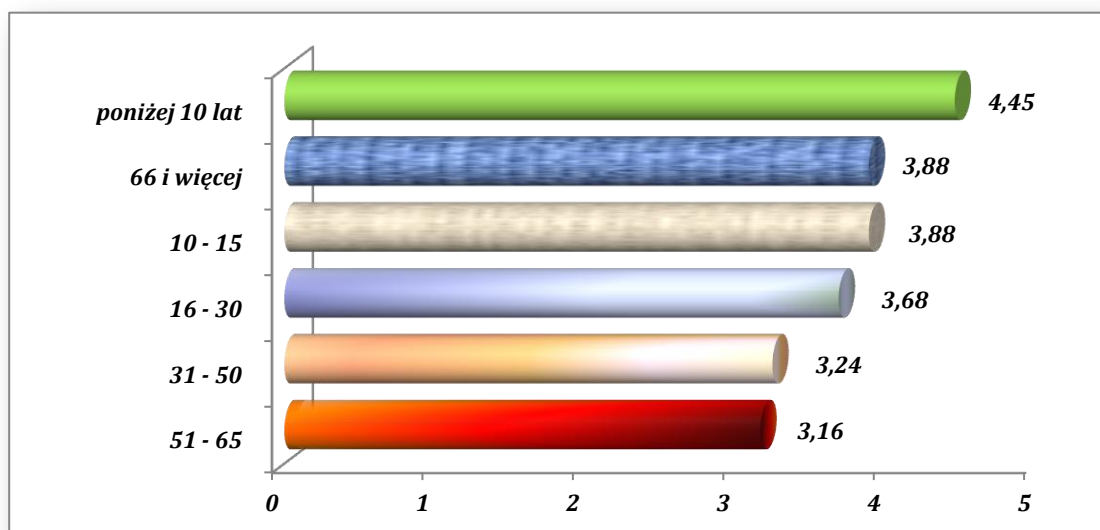
Ankietowani wskazywali preferowane rodzaje aktywności fizycznej. Najbardziej uznawaną formą aktywności fizycznej jest *jazda rowerem*, którą wskazało 60% ankietowanych, nieco mniej, tj. 57% respondentów zaznaczyło odpowiedź *spacery*. W następnej kolejności *pływanie* – 43% ankietowanych. Na porównywalnym poziomie jest *piłka nożna* i *siłownia*, które preferuje odpowiednio 30% i 29% badanych. Nieco mniej, bo 26% badanych preferuje *piłkę siatkową* a 20% badanych *taniec*. *Koszykówka* znalazła uznanie jako forma preferowana u 16% badanych. Na porównywalnym poziomie jest *jogging*, *sztuki walki* - po 11% oraz *tenis*, *sporty ekstremalne* - po 10%. Poza tym 117 osób udzieliło odpowiedzi otwartych. Badani wskazali 26 różnych form aktywności fizycznej, które nie były ujęte w odpowiedziach kwestionariusza. Wśród odpowiedzi były m.in. najbardziej popularne: *aerobik/fitness* (31 osób); *piłka ręczna* (21 osób); *rolki/deska* (18 osób); *biegi* (13 osób); *nordic walking* (8 osób); *praca na działce* (9 osób) i inne po 1-6 odpowiedzi.

Wykres 7. Preferowane przez ankietowanych rodzaje aktywności fizycznej.

Ankietowani dokonali samooceny kondycji fizycznej w skali od 1 do 5 (gdzie 5 oznacza bardzo dobrze, 1 – źle).

Wykres 8. Ocena kondycji fizycznej w skali 1 – 5 dokonana przez ankietowanych w poszczególnych grupach wiekowych

Najwyżej swoją kondycję fizyczną oceniają badani w wieku poniżej 10 lat – 4,45, na 3,88 ocenili swoją kondycję fizyczną badani w wieku 66 i więcej lat oraz w wieku 10-15 lat. Nieco niżej na 3,68 ocenili swoją kondycję fizyczną ankietowani w wieku 16-30 lat, zdecydowanie niżej na 3,24 osoby w wieku 31-50 lat, najniżej na 3,16 badani w wieku 51-65 lat. Średnia ocena kondycji fizycznej dokonana przez wszystkich badanych w skali od 1 do 5 (gdzie 5 oznacza bardzo dobrze, 1 – źle) została określona na 3,58 punkty.

III. Wychowanie fizyczne

Wychowanie fizyczne¹⁴ to *zamierzona i świadoma działalność ukierunkowana na wytworzenie właściwego zespołu postaw i nastawień, przekazywanie podstawowych wiadomości, a także wdrażanie do hartowania na bodźce środowiskowe oraz zdobywanie motorycznej sprawności, poprawę wydolności i postawy ciała*. Jest elementem, który wraz ze sportem i rehabilitacją ruchową składa się na kulturę fizyczną¹⁵.

¹⁴ Osiński Wiesław, *Zarys teorii wychowania fizycznego*, AWF Poznań , 2002.

¹⁵ *Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie* (Dz.U. 2014 r., poz. 715)

Zgodnie z ustawą o systemie oświaty (art. 13a)¹⁶ przedszkola są zobowiązane do prowadzenia zajęć rozwijających sprawność fizyczną dzieci poprzez zapewnienie udziału w zajęciach ruchowych, grach i zabawach, a szkoły mają obowiązek prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Rozwój i upowszechnianie aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży szkolnej jest jednym z priorytetowych zadań Ministerstwa Edukacji Narodowej w zakresie dbałości o bezpieczeństwo i zdrowie uczniów opisanym w *Rozporządzeniu¹⁷ Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół*. Nowa podstawa programowa, która obejmuje również *wychowanie fizyczne*, została wprowadzona do wszystkich typów szkół. Dbalność o bezpieczeństwo i zdrowie, w tym aktywność fizyczną uczniów jest obowiązkiem szkoły i przedszkola przez cały okres ich kształcenia.

Wychowanie fizyczne pełni ważne funkcje edukacyjne, rozwojowe i zdrowotne. Wspiera rozwój fizyczny, psychiczny i społeczny oraz zdrowie uczniów a także kształtuje obyczaj aktywności fizycznej i troski o zdrowie w okresie całego życia. Pełni wiodącą rolę w edukacji zdrowotnej uczniów.

Obowiązkowy¹⁸ tygodniowy wymiar zajęć wychowania fizycznego wynosi dla uczniów klas IV–VI szkół podstawowych i uczniów gimnazjów – 4 godziny lekcyjne, a dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych – 3 godziny lekcyjne. Obowiązkowe zajęcia wychowania fizycznego realizowane są w formie:

- 1) zajęć klasowo – lekcyjnych,
- 2) zajęć do wyboru przez uczniów: zajęć sportowych, zajęć sprawnościowo-zdrowotnych, zajęć tanecznych lub aktywnej turystyki.

Zajęcia klasowo-lekcyjne organizowane są dla uczniów w formie lekcji w sali gimnastycznej, na boisku szkolnym lub innym obiekcie sportowym, do którego szkoła ma dostęp. Na taką formę zajęć szkoła zobowiązana jest przeznaczyć co najmniej 2 godziny lekcyjne tygodniowo – w przypadku szkół podstawowych i gimnazjów oraz 1 godzinę lekcyjną tygodniowo – w przypadku szkół ponadgimnazjalnych.

Podstawa programowa umożliwia nauczycielom autorskie różnicowanie osiągnięć uczniów wprowadzając jednocześnie wspólny standard odnoszący się do zajęć prowadzonych

---

¹⁶ Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)

¹⁷ Dziennik Ustaw z 2012 r., poz.977

¹⁸ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2011r. w sprawie dopuszczalnych form realizacji obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego (Dz.U. z 2011r. Nr 175, poz. 1042)

w systemie klasowo-lekcyjnym, który musi być uwzględniony w każdym programie wychowania fizycznego realizowanym w szkole. Zajęcia pogrupowane są w siedem bloków tematycznych:

- 1) diagnoza sprawności i aktywności fizycznej oraz rozwoju fizycznego;
- 2) trening zdrowotny;
- 3) sporty całego życia i wypoczynek;
- 4) bezpieczna aktywność fizyczna i higiena osobista;
- 5) sport;
- 6) taniec (dotyczy szkoły podstawowej i gimnazjum);
- 7) edukacja zdrowotna (dotyczy gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej).

Dyrektor szkoły, nauczyciel wychowania fizycznego, uczniowie i ich rodzice mają prawo oczekiwać, że również nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej czują się zobowiązani do pomocy uczniom w rozwijaniu zdefiniowanych w podstawie programowej umiejętności i wiadomości, które w przyszłości będą warunkiem ich dalszego pomyślnego kształcenia i samodzielnego działania.

Zajęcia do wyboru przez uczniów szkoła dostosowuje do ich zainteresowań i potrzeb, organizując zajęcia alternatywne (fakultatywne), wybrane przez uczniów z oferty edukacyjnej przygotowanej przez dyrektora szkoły po uprzednim uzgodnieniu z organem prowadzącym i po zaopiniowaniu przez radę pedagogiczną. Dokonywanie wyboru zajęć przez uczniów za zgodą rodziców (§ 3 ust. 3 cyt. w/w rozp.) czyni rodziców współodpowiedzialnymi za wybory swoich niepełnoletnich dzieci. Zajęcia „do wyboru” przeznaczone są na pogłębianie wiedzy i rozwijania umiejętności w obszarach, którymi są szczególnie zainteresowani oraz które są dla nich dostępne ze względu na poziom sprawności i wydolności organizmu. Mogą być organizowane np. w grupie międzyklasowej jako kilkugodzinne zajęcia odbywające się również poza szkołą.

Zajęcia wychowania fizycznego powinny być prowadzone w sali sportowej, w specjalnie przygotowanym pomieszczeniu zastępczym bądź na boisku szkolnym przy zapewnieniu urządzeń i sprzętu sportowego niezbędnego do zdobycia przez uczniów umiejętności i wiadomości oraz rozwinięcia sprawności określonych w podstawie programowej. Szczególnie zalecane są zajęcia ruchowe na zewnątrz budynku szkolnego, w środowisku naturalnym.

Szkoła powinna rozwijać własną ofertę programową wychowania fizycznego, w tym zajęć pozalekcyjnych¹⁹ i pozaszkolnych²⁰, uwzględniając potrzeby i zainteresowania uczniów, a także lokalne tradycje w dziedzinie wychowania fizycznego.

W celu poznania opinii uczniów i ich rodziców na temat postrzegania zajęć z wychowania fizycznego prowadzonego w lokalnych gminnych szkołach, w 2013 roku na zlecenie Burmistrza zostało przeprowadzone w szkołach podstawowych i gimnazjalnych badanie *Wychowanie fizyczne w opinii uczniów i ich rodziców*. Respondenci byli poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytania dotyczące frekwencji na zajęciach, podejmowanej aktywności fizycznej poza szkołą, form spędzania wolnego czasu, preferencji do oferty programowej szkoły, a także barier występujących w podejmowaniu aktywności fizycznej, w tym w zawodach sportowych w szkole. Badanie obejmowało również ocenę stosunku do zajęć z *Wychowania fizycznego* oraz nauczyciela prowadzącego.

W badaniu udział wzięło po 30% uczniów szkół podstawowych i gimnazjów – łącznie 611 uczniów, w tym 429 uczniów IV i VI klas szkół podstawowych i 182 uczniów II klas gimnazjów. W badaniu uczestniczyło również 353 rodziców. Rodzice dziewcząt (190 osób) stanowili 54% próby badawczej, rodzice chłopców (163) 46% badanych.

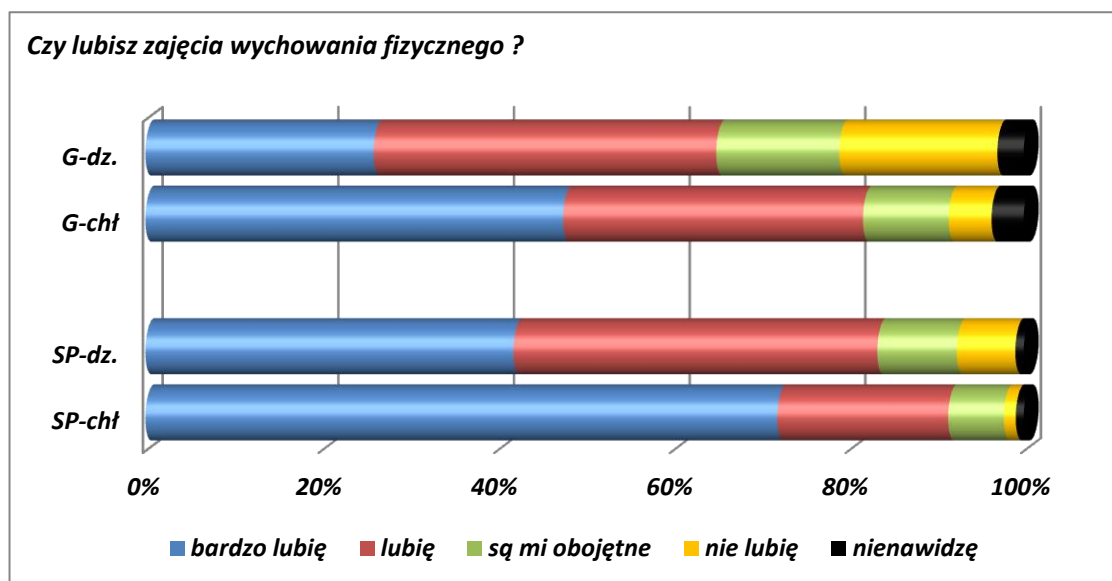
Ankietowani wyrazili swój stosunek do zajęć z wychowania fizycznego. Odpowiedzi *bardzo lubię i lubię zajęcia z wychowania fizycznego* udzieliło 87% uczniów ze szkół podstawowych i 72% uczniów z gimnazjum. Zarówno w szkołach podstawowych jak i w gimnazjach zdecydowanie bardziej lubią wychowanie fizyczne chłopcy. Obserwuje się tendencję malejącą zwolenników wychowania fizycznego wraz z wiekiem. Łącznie w strukturze procentowej grupa zwolenników była mniejsza o 15% w gimnazjach w porównaniu do szkół podstawowych.

---

¹⁹ „zajęcia pozalekcyjne - nieobowiązkowa, wykonywana w czasie wolnym działalność uczniów w obrębie szkoły, obejmująca zajęcia w organizacjach młodzieżowych, kołach zainteresowań, świetlicy, sali gimnastycznej lub na boisku czy w ogrodzie szkolnym. Praca pozalekcyjna służy rozszerzaniu i pogłębianiu wiedzy, rozwijaniu zainteresowań nauką, sztuką, techniką i życiem społecznym” - W. Okoń, Nowy słownik pedagogiczny, Warszawa 1998, s. 311

²⁰ zajęcia pozaszkolne, to „nieobowiązkowa działalność uczniów, wykonywana w czasie wolnym poza szkołą i organizowana przez takie pozaszkolne placówki i organizacje, jak pałace młodzieży, domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, organizacje młodzieżowe. Celem pracy pozaszkolnej jest świadome włączenie do realizacji procesu wychowawczego tych czynników wychowania równoległego, które mogą wywrzeć korzystny wpływ na wielostronny rozwój osobowości uczniów” - W. Okoń, Nowy słownik pedagogiczny, Warszawa 1998, s. 311

Wykres 9. Struktura procentowa odpowiedzi dzieci i młodzieży na pytanie „Czy lubisz zajęcia wychowania fizycznego?”

Systematyczność w uczestniczeniu w zajęciach wychowania fizycznego maleje wraz z wiekiem uczniów. Większą systematyczność wykazują uczniowie szkół podstawowych niż uczniowie gimnazjum (różnica 10%). Frekwencja jest również zależna od płci zdecydowanie większą systematyczność zarówno w szkole podstawowej jak i gimnazjum wykazują chłopcy. *Od czasu do czasu* lub *bardzo rzadko* uczestniczy w zajęciach 11% uczniów SP i 21% uczniów GIM.

Przyczyną unikania ćwiczeń jest głównie *strach przed ośmieszeniem* (8%) lub też przeświadczenie, że *nie są one do niczego w życiu potrzebne* (12%). 75% uczniów SP i 65% gimnazjalistów twierdzi, że *nie unika ćwiczeń*. Niechęć do ćwiczeń wzrasta wraz z wiekiem, z zachowaniem struktury procentowej wymienionych powodów.

Powyższe opinie uczniów są zbieżne z opiniami ich rodziców.

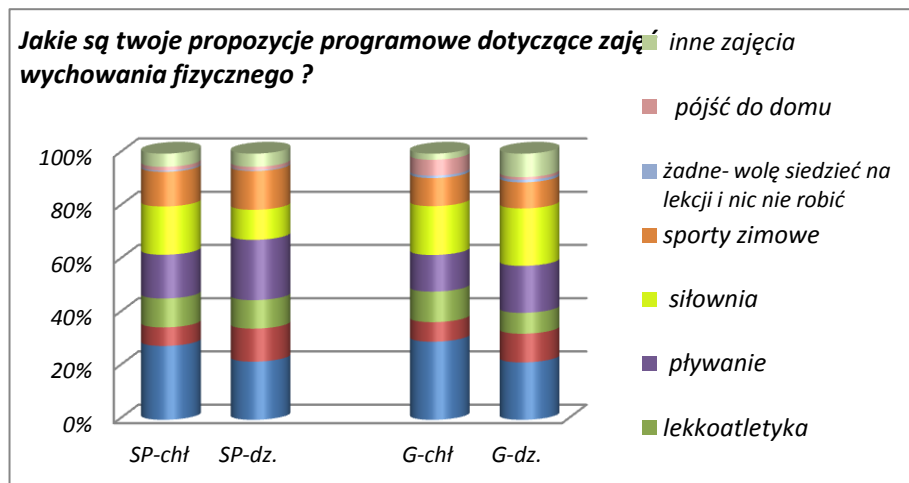
Uczniowie szkół podstawowych chętniej uczestniczą w zawodach sportowych (66%) niż gimnazjaliści (45%). Większą aktywność przejawiają chłopcy – 70% (szkoły podstawowe) i 54% (gimnazja), dziewczynki odpowiednio 63% i 39%. Spośród ankietowanych 32% gimnazjalistek twierdzi, że nie lubi uczestniczyć w zawodach sportowych, tj. dwa razy więcej niż chłopcy z tej grupy (16%). Wg uczniów SP zajęcia sportowe powinny odbywać się w trakcie lekcji – 61%, GIM 77%, natomiast 62% rodziców uważa, że zawody sportowe powinny odbywać się po lekcjach, po południu lub w soboty.

Uczniowie chcieliby, aby szkoła dawała możliwość wyboru zajęć w ramach WF. Taką wolę wyraża 51% uczniów SP. W gimnazjach 73% uczniów twierdzi, że taką możliwość im

dano. Około 2/3 rodziców twierdzi, że ich dziecko nie ma do wyboru zajęć w ramach wychowania fizycznego i chcieliby, aby taka alternatywa pojawiła się w szkole.

Wykres 10. *Propozycje programowe dotyczące zajęć wychowania fizycznego w opinii uczniów*

Największym zainteresowaniem uczniów w ich propozycjach do oferty programowej szkoły cieszą się gry sportowe zespołowe (25% SP i 27% GIM). 35% i 37% uczniów SP i GIM opowiada się za siłownią, lekkoatletyką i gimnastyką. 19% i 16% chce pływać. Sportami zimowymi zainteresowanych jest 14% SP i 10% GIM. Nie ma znacznych różnic między chłopcami i dziewczętami.

Średnio po 88% respondentów (zarówno uczniów SP, GIM jak i rodziców) uważa, że zajęcia wychowania fizycznego powinny odbywać się na hali LEGA (nie dotyczy pływania). Większą aprobatę dla tej formy organizacji zajęć WF wykazują dziewczęta.

W opiniach dotyczących uczęszczania do klasy sportowej zdecydowanie większe zainteresowanie obserwuje się u uczniów szkół podstawowych (55%) , znacznie mniejsze u gimnazjalistów (31%). Zainteresowanie klasą sportową jest zróżnicowane w zależności od płci. W szkole podstawowej dziewczęta w mniejszym stopniu przejawiają chęć uczestniczenia w szkoleniu sportowych – 47%, chłopcy 62%, w gimnazjum zainteresowanie klasą sportową u dziewcząt zmniejszyło się ponad połowę do 20%, u chłopców do 43%. Odpowiedzi zdecydowanie nie chcę być w klasie sportowej w szkole podstawowej udzieliło 11% uczniów, w gimnazjum 31%. Tendencja wzrostowa wraz z wiekiem jest większa u chłopców niż u dziewcząt, odpowiednio 33% i 29%.

Rodzice w 41% chcieliby, aby ich dziecko uczęszczało do klasy sportowej, natomiast 42% - nie ma zdania, 11% rodziców zdecydowanie nie chce, aby jego dziecko było uczniem klasy sportowej.

Ankietowani wyrażali opinie dotyczące stosunku do nauczyciela WF. Większy autorytet mają nauczyciele WF w szkole podstawowej, autorytet nauczycieli maleje wraz z wiekiem uczniów. Zaufanie do nauczycieli deklaruje 78% ankietowanych ze szkół podstawowych i 65% z gimnazjów. Spośród ankietowanych 18% dziewcząt i 12% chłopców z gimnazjum nie ma zaufania do nauczyciela wychowania fizycznego.

W 95% ankietowani ze szkół podstawowych i 87% z gimnazjów uważają, że ich oceny są słuszne i sprawiedliwe. W gimnazjum bardziej niedocenieni czują się chłopcy niż dziewczęta, w szkole podstawowej porównywalnie z niewielką przewagą braku słuszności w ocenie dziewcząt.

Ankietowani wypowiedzieli się na temat częstotliwości podejmowania aktywności fizycznej. W zdecydowanej większości uczniowie uprawiają aktywność ruchową minimum 3 razy w tygodniu. Raz w tygodniu lub rzadziej aktywnych jest 24% dziewcząt ze szkół podstawowych i 33% gimnazjalistek.

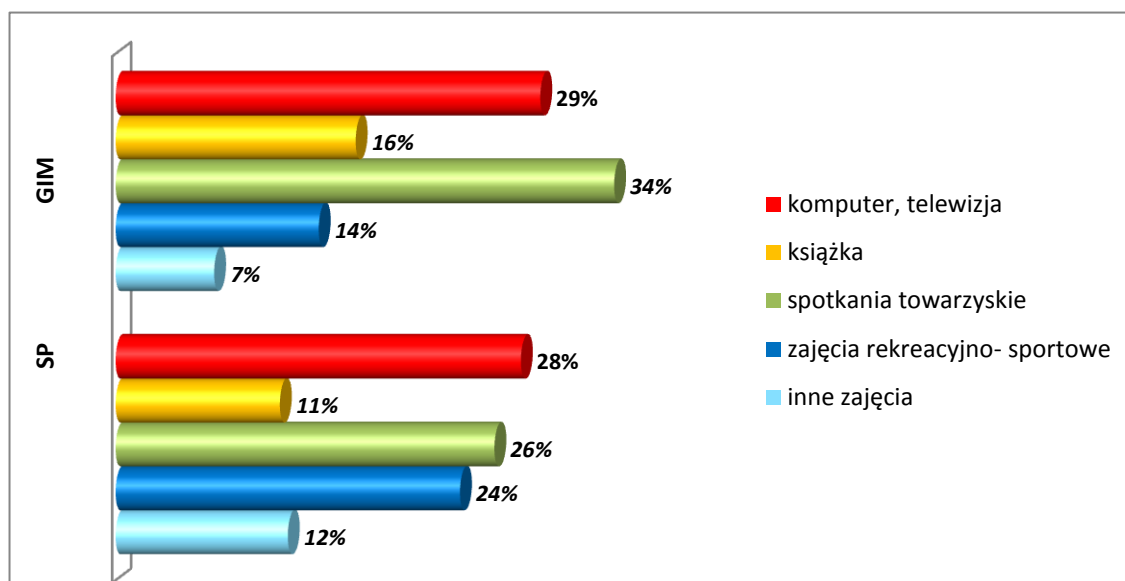
Badanie obejmowało również wypisywanie zwolnienia z wychowania fizycznego na prośbę dziecka. Około 90% rodziców nie wypisuje swoim dzieciom zwolnienia z zajęć WF lub tylko w sporadycznych przypadkach. Częściej zwolnienie z WF rodzice wypisują dziewczętom.

Badani uczniowie wskazywali w jaki sposób najchętniej spędzaliby wolny czas mając do dyspozycji wolną godzinę dziennie. Odpowiedzi są zróżnicowane w zależności od wieku i płci.

W szkołach podstawowych najbardziej preferowane spędzanie wolnego czasu to komputer, telewizja następnie spotkania towarzyskie, kolejną formą są zajęcia sportowo - rekreacyjne przed książką i innymi formami. Natomiast w gimnazjach młodzież najchętniej spędziłaby godzinę wolnego czasu w formie spotkań towarzyskich, następnie korzystając z komputera, telewizji, kolejną formą jest książka przed zajęciami sportowo - rekreacyjnymi i innymi formami.

Preferencje spędzania wolnego czasu poprzez korzystanie z komputera, telewizji przedstawiają się porównywalnie w szkołach podstawowych (28%) i gimnazjach (29%), z niewielką tendencją wzrostową wraz z wiekiem niezależnie od płci, przy czym tę formę preferują bardziej chłopcy niż dziewczęta. Różnica wynosi 8 - 9% na rzecz chłopców.

Wykres 11. Propozycje programowe dotyczące zajęć wychowania fizycznego w opinii uczniów

Chęć spędzania wolnego czasu z książką wzrasta wraz z wiekiem zarówno wśród chłopców (o 3%, tj. z 7% na 10 %) jak i dziewcząt (o 7%, tj. z 15% na 22%).

Spotkania towarzyskie są bardziej preferowane przez dziewczęta i wykazują tendencję wzrostową wraz z wiekiem. Wśród chłopców z 24% na 31%, wśród dziewcząt z 28% na 36%. Nastąpił ogółem wzrost o 8% - z 26% na 34%.

Tendencję malejącą wykazuje wraz z wiekiem forma zajęcia sportowo - rekreacyjne, z 24% (SP) na 14% (GIM) tj. o 10% mniej. Jeżeli podejmują aktywność fizyczną to ich preferencje co do podejmowanej formy aktywności są bardzo zróżnicowane. Najbardziej preferowaną formą zarówno w szkole podstawowej jak i gimnazjum jest jazda na rowerze, gry zespołowe łącznie dają 32% w SP, 28% w GIM, w tym jest: piłka nożna, siatkowa, koszykowa. Pływanie jest porównywalne w obydwu szkołach (12% - 13%) niezależnie od płci, nieco mniej wśród chłopców GIM (11%). Jazdę na rolkach i deskorolce oraz spaceruje preferuje po 11% badanych. Inne, wśród nich: siłownia, codzienna gimnastyka, taniec, fitness preferowane są przez 1% do 7% badanych.

Uczniowie najczęściej podejmują aktywność fizyczną z kolegą czy koleżanką (50% i 51%) lub indywidualnie (19% SP i 25% GIM). W klubach trenuje znacznie więcej chłopców niż dziewcząt. W zajęciach rekreacyjno - sportowych uczestniczy przeciętnie 9% badanych SP i 7% badanych GIM (więcej chłopców).

W opinii rodziców 20% uczniów uczestniczy w zajęciach zorganizowanych w klubach sportowych lub innych. Najczęściej aktywnie czas spędzają z kolegą czy koleżanką (45%), 19% uczniów jest sporadycznie aktywnych lub w ogóle nic nie robi aby aktywnie spędzać czas.

IV. Tradycje, stałe imprezy i wydarzenia rekreacyjno - sportowe w Gminie

W promowaniu aktywności fizycznej ważną rolę odgrywają cykliczne wydarzenia rekreacyjno – sportowe o charakterze zarówno lokalnym, regionalnym, krajowym jak i międzynarodowym. Organizatorzy wydarzeń wskazują na częste zjawisko udziału w wydarzeniach sportowych tych samych osób lub grup, podczas gdy znakomita większość mieszkańców gminy uczestniczy w wydarzeniach sporadycznie lub w ogóle nie bierze w nich udziału. Ważne jest uczestnictwo w wydarzeniach nie tylko w charakterze zawodnika, ale również widza, kibica. Jest to element motywacyjny dla zawodników jak i obserwatorów.

W Gminie organizowane są następujące imprezy cykliczne:

STYCZEŃ

Mecz Noworoczny Piłki Nożnej – od 2000r.

LUTY

Mistrzostwa Powiatu Oleckiego w lekkiej atletyce w szkół podstawowych i gimnazjów – od 2001r.

MARZEC

Mistrzostwa Powiatu Oleckiego w szachach

KWIECIEŃ

Międzynarodowy Memoriał IM. I. Jasieluna i F. Pietrołaja w tenisie stołowym – od 2008r.

MAJ

Olecka 13 – Bieg „Wiewiórczą Ścieżką” – od 2013r.

Olecka Olimpiada Milusińskich – 2008r.

CZERWIEC

Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Prezesa PZPN – od 2002r.

Turniej Tenisa Ziemnego o Puchar „IGNASIÓWKI” – od 2002r.

Turniej Tenisa Ziemnego o „Wielki Sękacz Olecki” – od 2002r.

LIPIEC

Turniej Tenisa Ziemnego o Puchar „Głosu Olecka” – od 2005r.

Nocny Turniej dla Oldbojów o Puchar Prekursorów Oleckiego Bractwa Tenisa Ziemnego – od 2008r.

Ogólnopolski Turniej Koszykówki o Puchar Burmistrza Olecka - od 2010r.

Ogólnopolski Olecki Maraton Pływacki – od 1993r.

Ogólnopolski Turniej siatkówki plażowej o Puchar Burmistrza Olecka – od 2008r.

Turniej Tenisa Ziemnego o Puchar „Przystanku Olecko” – od 1994r.

SIERPIEŃ

Turniej Tenisa Ziemnego o „Wielki Tort Cukierni p. Jana Staniszewskiego” – od 1997r.

Mistrzostwa Polski w Nawigacji Podwodnej – od 2010r.

Turniej Tenisa Ziemnego o Puchar „Tygodnika Oleckiego” – od 2002r.

Turniej Tenisa Ziemnego o Puchar ST „Smecz” – od 2008r.

Turniej Tenisa Ziemnego o Puchar „Miłośnika Tenisa Ziemnego” Lecha Kuranowskiego – od 1999r.

WRZESIEŃ

Oleckie Biegi dla dzieci, młodzieży i dorosłych – od 1992r.

Powyższe zestawienie nie obejmuje tradycji i wydarzeń rekreacyjno – sportowych organizowanych przez szkoły i przedszkola. Wskazuje, że dominującą formą organizowanych wydarzeń jest współzawodnictwo w turniejach tenisa ziemnego.

Na uwagę zasługują zawody sportowe o zasięgu powiatowym organizowane przez MOSiR dla szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych wg wojewódzkiego kalendarza Szkolnego Związku Sportowego i Ludowych Zespołów Sportowych, w których szkoły zdobywają punkty do współzawodnictwa sportowego szkół.

Ciekawą inicjatywą był udział Gminy w IV edycji „Warmia i Mazury pływają” (raz w miesiącu - od października 2013r. do maja 2014r.). Ponadto w czerwcu 2014r. tartanowy stadion lekkoatletyczny był po raz drugi w ciągu trzech lat areną, gdzie rozgrywany był Finał Krajowy w Czwórboju Lekkoatletycznym, w którym startowało ponad 200 najlepszych lekkoatletów z Polski z klas VI.

Na uwagę zasługują również imprezy organizowane od 2002r., w tym: Regionalny Turniej Gry w Warcaby Klasyczne dla Dzieci i Młodzieży Niepełnej Intelktualnie „Warcyk” przez Centrum Edukacji Specjalnej przy Środowiskowym Domu Samopomocy w Olecku oraz Turniej Tenisa Stołowego Osób Niepełnosprawnych organizowany przez Warsztat Terapii Zajęciowej w Olecku.

Duże zainteresowanie wzbudził organizowany w 2014r. Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego o Puchar Burmistrza Olecka. Impreza zgromadziła liczne grono zawodników oraz bardzo dużą publiczność.

V. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest zestawieniem czynników, które mają wpływ na powszechność kultury fizycznej w gminie. Pierwsza część MOCNE STRONY i SŁABE STRONY dotyczy czynników wewnętrznych i posiadanych, związanych bezpośrednio lub zależnych od gminy. Natomiast druga część to SZANSE i ZAGROŻENIA. Są to czynniki zewnętrzne niezależne od samorządu gminnego ale warunkujące lub mające wpływ na jej działania.

Zestawienie jest wynikiem wnikliwej analizy sytuacji w zakresie aktywności fizycznej mieszkańców gminy oraz czynników, które mają lub mogą mieć na nią wpływ w przyszłości. Informacje w niej zawarte zostały zebrane i uszeregowane tematycznie ze zwróceniem szczególnej uwagi na warunki środowiskowe, infrastrukturę społeczną, kapitał ludzki, obszar wychowania fizycznego, aktywności społecznej i stosunku mieszkańców do aktywności fizycznej.

Analiza SWOT kultury fizycznej w Gminie Olecko

Analiza czynników wewnętrznych i posiadanych

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Istnienie terenów korzystnie ukształtowanych w aspekcie uprawiania kultury fizycznej (np. zbiorniki wodne, tereny zielone) 2. Dogodna lokalizacja umożliwiająca organizację międzynarodowych turniejów i imprez 3. Duża liczba obiektów sportowych, w tym obiektów wielofunkcyjnych 4. Duża dostępność obiektów sportowych, bogata oferta dla osób w różnym wieku, różnym stanie zdrowia i poziomie sprawności fizycznej 5. Istnienie rozpoznawalnych w skali regionu dużych, nowoczesnych obiektów sportowych (np. LEGA, stadion, korty tenisowe) 6. Możliwość wykorzystania ogólnodostępnych obiektów sportowych w realizacji różnorodnych zajęć wychowania fizycznego i zajęć pozalekcyjnych 7. Możliwość wyboru rodzaju zajęć ruchowych przez uczniów. 8. Możliwość rozwoju uczniów z predyspozycjami sportowymi poprzez uczęszczanie do klas sportowych 9. Duża oferta zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży 10. Różnorodna oferta działających sekcji sportowych 11. Duże zainteresowanie uczniów młodszych klas zajęciami pozaszkolnymi o charakterze aktywności fizycznej 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Styl życia mieszkańców gminy z niskim wskaźnikiem aktywności fizycznej w stosunku do propagowanych jako optymalne dla zdrowia człowieka 2. Brak infrastruktury technicznej do uprawiania sportów zimowych 3. Niewystarczająca infrastruktura rekreacyjno-sportowa na osiedlach mieszkaniowych oraz terenach wiejskich gminy 4. Niewystarczające warunki socjalno-higieniczne przy obiektach rekreacyjno - sportowych 5. Brak odpowiedniej infrastruktury przy akwenach wodnych, które potencjalnie mogłyby być wykorzystane na cele rekreacyjne 6. Brak ścieżek rowerowych 7. Brak wyznaczonych pasów dla rowerów w ciągach komunikacyjnych na terenie miasta 8. Brak wyznaczonych tras spacerowych 9. Część obiektów sportowych i rekreacyjnych nie odpowiada standardom, są obiekty zaniedbane, wymagające kapitalnego remontu 10. Brak bazy danych zawierającej informacje z bieżącej inwentaryzacji obiektów sportowych na terenie gminy 11. Niewykorzystany potencjał gminnych terenów zielonych i akwenów wodnych

<p>12. Organizowanie zajęć z zakresu kultury fizycznej w okresach wolnych od nauki (np. ferie zimowe)</p> <p>13. Integracja dzieci i młodzieży sprawnej z uczniami niepełnosprawnymi</p> <p>14. Duże zaangażowanie rodziców dzieci uczęszczających do przedszkola w przedsięwzięcia sportowe</p> <p>15. Duża oferta zawodów sportowych dla szkół o zasięgu ponadgminnym organizowanych przez MOSiR</p> <p>16. Organizowanie cyklicznych imprez rekreacyjno-sportowych</p> <p>17. Wykwalifikowana kadra trenerska i instruktorska</p> <p>18. Uczestnictwo oraz osiągnięcia medalowe we współzawodnictwie na szczeblu krajowym oraz międzynarodowym lokalnych amatorów sportu</p> <p>19. Duże zaangażowanie trenerów/szkoleniowców – pasjonatów sportu w rozwijanie zdolności sportowych lokalnej młodzieży i dzieci</p> <p>20. Duża liczba organizacji pozarządowych, w tym uczniowskie kluby sportowe</p> <p>21. Podejmowane inicjatywy na rzecz zwiększenia efektywności działania lokalnych organizacji pozarządowych (np. Centrum Organizacji Pozarządowych)</p> <p>22. Zaangażowanie kadry trenerskiej w działania społeczne</p> <p>23. Zaangażowanie członków organizacji pozarządowych działających w obszarze bezpieczeństwa i porządku publicznego (OSP, ratownictwo wodne, medyczne) w działaniach spójnych z upowszechnianiem kultury fizycznej</p> <p>24. Istnienie organizacji skupiających środowiska seniorów działających na rzecz integracji i aktywizacji w życie lokalnej społeczności</p>	<p>12. Niezadawalająca jakość infrastruktury rekreacyjno - sportowej w gminnym przedszkolu i w szkołach, w tym wyposażenia, do realizacji zajęć ruchowych dla dzieci przedszkolnych oraz wychowania fizycznego dla uczniów</p> <p>13. Spadek zainteresowania aktywnością fizyczną uczniów wraz z wiekiem</p> <p>14. W przedszkolach oraz kl. I-III szkół podstawowych zajęcia ruchowe prowadzone są przez nauczycieli bez przygotowania kierunkowego</p> <p>15. Niewystarczająca liczba specjalistów w obszarach alternatywnych form wychowania fizycznego</p> <p>16. Brak zorganizowanego dowozu dzieci i młodzieży na zajęcia sportowe pozalekcyjne na terenach wiejskich</p> <p>17. Mała aktywność nauczycieli w opracowywaniu innowacyjnej oferty programowej szkoły uwzględniającej zajęcia lekcyjne, pozalekcyjne i pozaszkolne, w tym autorskie programy nauczania</p> <p>18. Mała różnorodność rodzajów ruchu na zajęciach z wychowania fizycznego uwzględniająca indywidualne predyspozycje i zainteresowania uczniów</p> <p>19. Brak dostatecznej współpracy między szkołami</p> <p>20. Małe zainteresowanie uczniów kontynuacją nauki w oddziałach sportowych w gimnazjum</p> <p>21. Spadek zainteresowania uczniów uczestnictwem w zawodach sportowych</p> <p>22. Ograniczone fundusze na wszelkiego rodzaju wyjazdy sportowe, które wpływają na doskonalenie umiejętności techniczno-taktycznych, ogranie sportowe i kontakty z rówieśnikami</p> <p>23. Mała aktywność ruchowa dzieci i młodzieży w czasie wolnym,</p>
--	---

<p>25. Istnienie organizacji pozarządowych posiadających umiejętność i doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na realizację zadań publicznych</p> <p>26. Wieloletnie doświadczenie współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi</p> <p>27. Umiejętność pozyskiwania środków zewnętrznych przez gminę oraz jej jednostki organizacyjne na działania inwestycyjne oraz realizację programów tzw. miękkich</p> <p>28. Gminny system stypendiów sportowych jako działania motywacyjne dla dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo</p> <p>29. Zaangażowanie lokalnej prasy w promowanie działań z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, osiągnięć lokalnych sportowców</p>	<p>tendencja do siedzącego trybu życia</p> <p>24. Małe zaangażowanie (wsparcie) rodziców we współpracę ze szkołą</p> <p>25. Niska świadomość rodziców na temat zagrożeń płynących z braku aktywności fizycznej w rodzinie</p> <p>26. Mała aktywność klubów sportowych działających przy szkołach</p> <p>27. Niski poziom przestrzegania formalno-prawnych norm organizacyjnych w organizacjach pozarządowych</p> <p>28. Mała liczba aktywnych członków w poszczególnych organizacjach pozarządowych powodująca konieczność łączenia różnorodnych funkcji (np. trenera i menadżera)</p> <p>29. Występują trudności w wewnętrznej i zewnętrznej komunikacji organizacji sportowych</p> <p>30. Słabe umiejętności organizacji sportowych w zakresie pozyskiwania środków finansowych, tak publicznych jak i prywatnych</p> <p>31. Słabe umiejętności organizacji sportowych w dziedzinie marketingu oraz współpracy z mediami</p> <p>32. Brak środków finansowych na zatrudnianie w klubach trenerów i instruktorów</p> <p>33. Brak stabilności finansów organizacji sportowych</p> <p>34. Niska aktywność społeczna animatorów i instruktorów kultury fizycznej na terenach wiejskich Gminy</p> <p>35. Niskie nakłady finansowe w porównaniu z oczekiwaniami organizacji sportowych, przeznaczane ze środków publicznych i prywatnych na kulturę fizyczną</p> <p>36. Małe doświadczenie w prowadzeniu aktywnych form konsultacji społecznych będących podstawą rozpoznawania potrzeb lokalnej społeczności</p>
---	--

	<p>37. Niewystarczające środki budżetowe gminy na realizację zadań publicznych w stosunku do występujących potrzeb</p> <p>38. Mała różnorodność w kalendarzu imprez rekreacyjno – sportowych</p> <p>39. Mała różnorodność form wykorzystywanych do promocji wydarzeń rekreacyjno-sportowych</p> <p>40. Słabe zainteresowanie sponsoringiem sportu jako formą reklamy w Gminie</p>
--	---

Analiza czynników zewnętrznych niezależnych od samorządu gminnego

Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Prozdrowotne trendy i kierunki, jakie występują w kraju i na świecie 2. Rządowe działania ukierunkowane na zwiększenie dostępności do sportu i aktywności fizycznej oraz wyrabianie nawyku stałej dbałości o utrzymanie poziomu sprawności i tym samym zdrowia, np. działania promocyjne ogólnokrajowe 3. Wzrost popularności aktywnego uprawiania aktywności fizycznej w społeczeństwie (moda na aktywność) 4. Zwiększająca się świadomość potrzeby aktywności fizycznej i jej wpływu na jakość życia 5. Światowy kierunek działań na niwelowanie barier i integrację poprzez upowszechnianie sportu i aktywności ruchowej wśród osób niepełnosprawnych 6. Programy rządowe i samorządowe wyższego szczebla skierowane na podtrzymanie sprawności fizycznej optymalnej dla danego wieku i predyspozycji np. <i>Rządowy Program Aktywności Społecznej Osób Starszych</i> 7. Możliwość pozyskiwania publicznych środków finansowych z funduszy rządowych oraz Unii Europejskiej 8. Rozwój infrastruktury drogowej i transportowej w regionie 9. Rozwój bazy turystycznej, w tym w szczególności noclegowej i gastronomicznej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zagrożenia dla zdrowia i jakości życia, w tym zachorowania na choroby cywilizacyjne 2. Pogarszający się poziom wydolności i sprawności fizycznej dzieci i młodzieży 3. Rozwój technologii informatycznej i elektroniki skutkujący rozpowszechnianiem się „siedzącego trybu życia” osób dorosłych, dzieci i młodzieży 4. Postęp cywilizacyjny, zła dieta, brak ruchu, niezdrowy styl życia, inne priorytety życiowe powodujące systematyczny regres zdolności psychofizycznych 5. Złe nawyki społeczeństwa dotyczące stylu życia 6. Bariery psychiczne i mentalne wynikające z przekonań, postaw, poglądów, sposobu myślenia 7. Konkurencyjność innych form spędzania wolnego czasu 8. Niestabilność oraz nieprecyzyjność zapisów prawa 9. Skomplikowane i długie procedury ubiegania się o środki publiczne 10. Wysokie koszty utrzymania obiektów sportowych 11. Wandalizm, dewastacja infrastruktury technicznej służącej aktywności fizycznej 12. Niski poziom finansowania usług służących zapewnianiu bezpieczeństwa (np. brak środków na zatrudnienie ratowników na plażach, brak możliwości zatrudnienia patroli na ścieżkach rowerowych, trasach spacerowych) 13. Niezadawalający poziom budżetu gminy.

VI. Prognozy tendencji uwarunkowań rozwoju kultury fizycznej w Gminie

Analizując proces następujących globalnych zmian w uwarunkowaniach rozwoju kultury fizycznej można przyjąć następujące prognozy dotyczące zjawiska upowszechniania aktywności fizycznej w Gminie:

1. Wzrost świadomości w zakresie dbałości o stan zdrowia może przyczynić się do wzrostu zapotrzebowania na usługi kultury fizycznej na wysokim poziomie w każdej kategorii wiekowej;
2. Spadek liczby populacji Gminy może w dalszej perspektywie przyczynić się do zmniejszenia zapotrzebowania na usługi rekreacyjno - sportowe i wzrostu konkurencji między usługodawcami w tej dziedzinie;
3. Postępujący proces starzenia się społeczeństwa, przy jednoczesnym wydłużaniu przeciętnej długości trwania życia może spowodować wzrost zapotrzebowania na organizowanie aktywności fizycznej w formie rehabilitacji oraz rekreacji nie obciążającej fizycznie organizmu, dostosowanej do wieku i predyspozycji;
4. Postęp w technologiach teleinformatycznych i powszechny dostęp do usług świadczonych drogą elektroniczną może wzmocnić tendencję do siedzącego trybu życia, korzystania z rozrywek, w których aktywność fizyczna jest minimalna. Jednocześnie zjawisko to umożliwi zwiększenie dostępności do informacji o realizowanych działaniach i może być skutecznym narzędziem promocyjnym;
5. Podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu, w tym Gminy może przyczynić się do zwiększenia dynamiki rozwoju i specjalizacji usług sportowo – rekreacyjnych;
6. Rozwój infrastruktury sprzyjającej aktywności fizycznej może przyczynić się do udoskonalenia warunków oraz poprawić jakość życia mieszkańców;
7. Rządowe działania ukierunkowane na podniesienie aktywności obywatelskiej mogą przyczynić się do wzrostu aktywności organizacji pozarządowych i skutecznego działania na rzecz lokalnej społeczności;
8. Wzrost zainteresowania Gminy tematem kultury fizycznej może przyczynić się do wzmocnienia roli aktywności fizycznej w życiu mieszkańców Gminy oraz umocnić integrację społeczną;
9. Wzrost wydatków budżetu państwa na kulturę fizyczną może przyczynić się do pozyskiwania środków na upowszechnianie aktywności fizycznej zarówno przez Gminę jak i inne podmioty działające w obszarze kultury fizycznej.

CZEŚĆ PLANISTYCZNA

I. Wizja i cele strategiczne

Na podstawie przedstawionej analizy określona została wizja upowszechniania kultury fizycznej w Gminie i trzy cele strategiczne, które wpisują się w całość wizji. Każdy z celów został dookreślony poprzez listę kierunków działań, jakie należy podjąć w perspektywie do 2020 roku, aby umożliwić osiągnięcie założonych wyników.

Rysunek 5. Wizja i cele strategiczne

Dążąc do upowszechnienia kultury fizycznej wśród mieszkańców, Gmina dąży do zaspokojenia ich potrzeb, podniesienia jakości życia, poprawy kondycji fizycznej lokalnego społeczeństwa, stanu zdrowia oraz zadowolenia zarówno mieszkańców jak i odwiedzających gości.

Wyznaczone cele i działania ukierunkowane są na osiągnięcie następujących rezultatów:

- wzrost aktywności obywatelskiej w podejmowaniu działań na rzecz poprawy jakości życia,
- wykształcenie w społeczeństwie świadomości w zakresie wartości aktywnego wypoczynku oraz korzystnych nawyków aktywnego spędzania czasu wolnego,
- zwiększenie udziału obywateli w zajęciach rekreacji ruchowej,

- poprawę wskaźników zdrowotności lokalnego społeczeństwa,
- zmniejszenie zagrożenia zachorowalnością na tzw. choroby cywilizacyjne, w tym zmniejszenie liczby osób z nadwagą i otyłością,
- poprawę dostępności do edukacji sportowej umożliwiającej rozwijanie zdolności ruchowych i kreowanie lokalnych sportowców,
- poprawę wydolności i sprawności fizycznej dzieci i młodzieży,
- ograniczenie tendencji do siedzącego trybu życia,
- zmniejszenie liczby zjawisk patologicznych oraz agresji, w szczególności wśród dzieci i młodzieży,
- zwiększenie możliwości uprawiania sportu i rekreacji fizycznej osobom niepełnosprawnym jako formy rehabilitacji,
- zwiększenie dostępności do wysokiej jakości bazy sportowej oraz usług z zakresu kultury fizycznej,
- rozwój infrastruktury społecznej umożliwiającej aktywność fizyczną zgodną z preferowanymi przez mieszkańców rodzajami ruchu,
- poprawę wizerunku Gminy jako miejsca aktywnego wypoczynku i rekreacji.

II. Obszary podejmowanych działań i zadania do realizacji

Osiągnięcie wyznaczonych rezultatów wymaga podjęcia szeregu działań. Należy w tym miejscu przypomnieć, że z ustawy o samorządzie gminnym (art.7 ust.1 pkt 10)²¹ wynika, że *Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy, m.in. sprawy: kultury fizycznej, turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych.*

Cel I. Promocja i upowszechnianie aktywności fizycznej wśród mieszkańców Gminy

Osiągnięcie optymalnego poziomu utrwalenia zachowań prozdrowotnych mieszkańców w różnych grupach wiekowych, środowiskowych i zawodowych jest dużym wyzwaniem w realizacji założonego celu. Wykształcenie u ludzi nawyku uprawiania aktywności fizycznej to trudny proces, szczególnie, że aktywne formy spędzania czasu konkurują z rozrywkami sprzyjającymi „siedzącemu trybowi życia”, takimi jak telewizja, gry komputerowe.

---

²¹ Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013, poz. 594)

Konieczne jest zwiększenie atrakcyjnych działań promujących aktywność fizyczną społeczeństwa, upowszechnianie aktywnych form spędzania czasu wolnego, podkreślanie specyficznych walorów uprawiania kultury fizycznej dla budowania prawidłowych więzi i zachowań społecznych, kształtowania cech osobowości, postaw obywatelskich i przeciwdziałania patologiom społecznym, w szczególności chuligaństwu, narkomanii i alkoholizmowi.

Istotnym dla upowszechniania kultury fizycznej jest wielosektorowe i wielobranżowe działanie, aktywizacja środowisk zawodowych i społecznych, rozwój wolontariatu oraz wzmocnienie roli organizacji pozarządowych oferujących programy ruchowe dla wszystkich. Ważną rolę spełniają inicjatywy oddolne i aktywność pasjonatów będących często liderami aktywnego lokalnego kapitału społecznego.

Lp.	Obszar działania	Zadania do realizacji
1	Tworzenie warunków do społecznej aktywności, wielosektorowej i wielobranżowej współpracy	<ol style="list-style-type: none"> 1) inicjowanie tworzenia grup zadaniowych; 2) współtworzenie dokumentów, np. regulaminów, instrukcji, opisów procedur itp.; 3) współpraca przy diagnozowaniu lokalnych problemów i wyzwań z zakresu kultury fizycznej; 4) wzajemne informowanie się o planach, zamierzeniach i kierunkach działań; 5) współtworzenie programów realizacji Strategii oraz rozwiązań instytucjonalnych; 6) konsultowanie założeń projektów oraz zasad ich realizacji; 7) uczestnictwo organizacji pozarządowych w ocenie realizacji programów; 8) tworzenie warunków do społecznej aktywności organizacji pozarządowych, np. szkolenia, doradztwo; 9) wspieranie procesów integracji sektora organizacji pozarządowych; 10) prowadzenie działań sprzyjających wędkowaniu, ukierunkowanych na zwiększenie zasobów ryb w jeziorach; współpraca z kołami wędkarskimi.

2	Inicjowanie i wspieranie realizacji zadań z obszaru upowszechniania aktywności fizycznej w różnych środowiskach i grupach społecznych	<ol style="list-style-type: none"> 1) wspieranie i zlecenie realizacji zadań publicznych z wykorzystaniem form finansowych ; 2) wspieranie realizacji zadań publicznych z wykorzystaniem form niefinansowych, np. udostępnianie pomieszczeń i sprzętu itp.; 3) zawiązywanie partnerstwa w realizacji zadań publicznych; 4) wspieranie inicjatyw obywatelskich w rozumieniu ustawy²² o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie; 5) wspieranie wolontariatu; 6) wspieranie aktywności fizycznej w formie rehabilitacji oraz rekreacji nie obciążającej fizycznie organizmu; 7) wspieranie zróżnicowanych form aktywności np. dla osób starszych.
3	Wdrażanie różnorodnych aktywnych form promocji aktywności fizycznej	<ol style="list-style-type: none"> 1) wypracowanie systemu informowania o prowadzonych działaniach zgodnie z preferowanymi przez mieszkańców formami pozyskiwania informacji; 2) popularyzacja sportów i rekreacji zimowej (np. łyżwiarstwo, narciarstwo biegowe, saneczkarstwo, bojery, hokej, biathlon, kąpiele morsów, kuligi) 3) kampanie, poradnictwo i animacja w zakresie aktywności fizycznej w promocji zdrowia; 4) promowanie osiągnięć sportowych lokalnych sportowców i ich trenerów; 5) organizacja różnorodnych konkursów; 6) zawody, turnieje, rozgrywki; 7) promowanie atrakcyjnych form aktywności fizycznej dostępnych dla wszystkich grup społecznych; 8) wypracowanie nowych zróżnicowanych wydarzeń o charakterze cyklicznym, o możliwie dużej randze, kojarzonych bezpośrednio z Oleckiem; 9) kultywowanie tradycji i cyklicznych imprez sportowych.

²² Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2010 r. Nr 234, poz.1536 z późn. zm.)

4	Prowadzenie aktywnych form konsultacji i badania opinii publicznej w zakresie upowszechniania kultury fizycznej	1) wypracowanie procedury prowadzenia systematycznego badania opinii publicznej w zakresie upowszechniania kultury fizycznej.
---	---	---

Cel II. Wychowanie fizyczne wiodącą rolą w edukacji zdrowotnej uczniów, podstawą wszechstronnego rozwoju oraz kształtowania obyczaju aktywności fizycznej i troski o zdrowie w okresie całego życia.

Wychowanie fizyczne w szkołach stanowi mocne ogniwo dobrego systemu edukacji. Kształtuje uniwersalne wartości, społeczne postawy, wpływa na kreowanie takich cech jak: konsekwencja, systematyczność, radzenie sobie ze stresem, brak strachu przed porażką, a także łatwość nawiązywania relacji i współpracy, szacunek dla innych i tolerancja dla różnorodności. Wszystkie te cechy są niezbędne w zdrowym, innowacyjnym społeczeństwie i nowoczesnej gospodarce.

Aby w pełni wykorzystać możliwości promocji aktywności fizycznej w ramach wychowania fizycznego, do realizacji zajęć należy zapewnić odpowiednie warunki, w tym:

- nowy sposób postrzegania przedmiotu wychowania fizycznego zarówno przez szkołę jak i uczniów i ich rodziców,
- odpowiedni innowacyjny program nauczania dający uczniowi możliwość wyboru rodzaju zajęć ruchowych zgodnie z jego zainteresowaniami,
- własna oferta programowa szkoły uwzględniająca zajęcia lekcyjne, pozalekcyjne i pozaszkolne, w tym lokalne tradycje oraz oczekiwania młodzieży,
- dostępna i dostosowana do potrzeb infrastruktura sportowa, wyposażona w odpowiedni sprzęt (duży wpływ na poszerzenie i urozmaicenie oferty dla uczniów ma uwzględnianie w planowaniu zajęć alternatywnych wykorzystanie bazy sportowej środowiska),
- edukacja fizyczna dostosowana do wieku oraz możliwości każdego ucznia, uwzględniająca w ofercie potrzeby uczniów z wadami postawy i innymi niedoborami sprawności, gdzie intensywność i rodzaj ruchu powinny być dostosowane do indywidualnych ograniczeń chorobowych,
- właściwa liczebność grupy uczniów,
- dobrze zaplanowany rozkład przedmiotów, optymalne powiązanie oferty zajęć fizycznych z tygodniowym planem lekcji,

- wykwalifikowani nauczyciele, w tym specjaliści gimnastyki korekcyjno-wyrównawczej,
- opracowane regulaminy zapisów na oferowane przez szkołę do wyboru zajęcia sportowe, rekreacyjne, turystyczne lub taneczne oraz odpowiednie procedury oceny,
- włączenie do szkolnej oferty MOSiR, ROK oraz stowarzyszeń związanych ze sportem i rekreacją.

Lp.	Obszar działania	Zadania do realizacji
1	Tworzenie warunków do integracji i współpracy środowiska szkolnego, do współpracy szkół z sektorem pozarządowym oraz rodzicami uczniów	<ol style="list-style-type: none"> 1) inicjowanie tworzenia grup zadaniowych; 2) współtworzenie programów, regulaminów, instrukcji, opisów procedur itp.; 3) inicjowanie integracji środowiska nauczycieli WF; 4) wspieranie działalności klubów sportowych w formalno - prawnym aspekcie działania organizacji (doradztwo, szkolenia); 5) wspieranie współpracy między szkołami a klubami sportowymi i instytucjami publicznymi.
2	Organizacja zajęć i dobór treści kształcenia z wychowania fizycznego z uwzględnieniem predyspozycji i oczekiwań uczniów i ich rodziców	<ol style="list-style-type: none"> 1) tworzenie oferty programowej szkoły poprzedzone diagnozą potrzeb i oczekiwań uczniów i rodziców; 2) różnorodność w ofercie z zajęć ruchowych z uwzględnieniem: <ul style="list-style-type: none"> – zainteresowań uczniów, – zróżnicowanego poziomu sprawności fizycznej uczniów, – dostępności oferty dla tej grupy młodzieży, która z powodów zdrowotnych nie uczestniczy w tradycyjnych lekcjach wychowania fizycznego; 3) konsekwencja w realizacji przyjętej oferty programowej; 4) optymalne powiązanie oferty zajęć z wychowania fizycznego z tygodniowym planem lekcji; 5) promowanie innowacyjnych programów autorskich i ich twórców; 6) wdrażanie systemu kontroli sprawności fizycznej i oceniania uczniów, jasno określone zasady oceniania uczniów, w tym uwzględniania efektów uczestnictwa w pozaszkolnych zajęciach z wychowania fizycznego; 7) wsparcie organizacyjne w doksztalcaniu i doskonaleniu pracy nauczyciela.

3	Wdrażanie różnorodnych aktywnych form promocji aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży szkolnej	<ol style="list-style-type: none"> 1) wypracowanie systemu promowania, w tym nagradzania osiągnięć sportowych; 2) organizacja konkursów; 3) różnorodność w organizowaniu zawodów, rozgrywek z uwzględnieniem predyspozycji uczniów; 4) promowanie innowacyjnych atrakcyjnych form aktywności fizycznej dostępnych dla wszystkich grup społecznych; 5) kultywowanie tradycji i cyklicznych imprez rekreacyjno - ruchowych szkolnych.
5	Doskonalenie szkolenia dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo	<ol style="list-style-type: none"> 1) identyfikacja zasad i czynników koniecznych do zapewnienia ciągłości szkolenia sportowego; 2) promocja autorskich innowacyjnych programów sportowo - rekreacyjnych zajęć pozalekcyjnych; 3) wspieranie sportu wyczynowego młodzieży w ramach klas sportowych, klubów sportowych oraz innych instytucji zajmujących się młodzieżowym sportem wyczynowym; 4) doskonalenie szkolnego systemu współzawodnictwa młodzieżowego.
6	Dostępność do infrastruktury rekreacyjno - sportowej	<ol style="list-style-type: none"> 1) <i>zarządzanie szkolną infrastrukturą opisano poniżej w Celu III;</i> 2) dostosowanie oferty programowej do posiadanej bazy szkolnej; 3) tworzenie warunków wykorzystania bazy pozaszkolnej do realizacji zajęć WF.

Cel III. Społeczna infrastruktura przyjazna upowszechnianiu kultury fizycznej

Jednym z podstawowych warunków skutecznego upowszechniania kultury fizycznej wśród jak największej liczby mieszkańców, niezależnie od wieku, płci, stopnia sprawności fizycznej i statusu materialnego, jest stworzenie optymalnych technicznych warunków infrastrukturalnych, stanowiących materialną podstawę aktywności fizycznej. Właściwa urbanistyka miasta, posiadanie odpowiednich obiektów, urządzeń, stosownego wyposażenia sprzyja promowaniu aktywności fizycznej, trwałemu zrównoważonemu rozwojowi Gminy.

Niezbędne jest zaplanowanie oraz stworzenie odpowiedniej infrastruktury, która pozwoli mieszkańcom na uprawianie różnorodnej aktywności fizycznej zgodnej z ich preferencjami, zapewnienie warunków bezpieczeństwa, wygody i wykonalności.

Prowadzenie aktywnego fizycznie trybu życia przez lokalne społeczeństwo wymaga umożliwienia im łatwego dostępu do publicznych obiektów sportowych. Dostępność bazy sportowej jest podstawowym instrumentem w kreowaniu polityki w zakresie upowszechniania kultury fizycznej, w tym sportu.

Aktualny stan techniczny ogólnodostępnej bazy rekreacyjno - sportowej o różnych funkcjach jest zróżnicowany i wskazuje na niedobory w różnym zakresie w zależności od typu obiektów sportowych. Analiza stanu bazy sportowej – szczególnie szkolnych sal gimnastycznych wskazuje na konieczność poprawy warunków niezbędnych dla prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i sportu szkolnego.

Gmina zarządza znaczną większością publicznej infrastruktury sportowej i ma możliwości organizacyjne tworzenia warunków maksymalnej dostępności oraz bezpiecznego użytkowania obiektów sportowych dla całej społeczności.

Z zarządzaniem obiektami sportowo-rekreacyjnymi wiąże się konieczność przygotowania rozwiązań technicznych i organizacyjnych oraz ich wdrożenie z uwzględnieniem następujących kryteriów oceny jakości obiektów:

- teren obiektu we właściwym stanie sanitarno-higienicznym,
- nawierzchnia dróg, przejść równa i utwardzona,
- szlaki komunikacyjne właściwie zabezpieczone,
- otwory kanalizacyjne, studzienki i inne zagłębienia trwale zabezpieczone,
- obiekt/boisko posiada ogrodzenie w dobrym stanie technicznym,
- nawierzchnia boisk i placów w dobrym stanie technicznym,
- bramki i inne konstrukcje przymocowane na stałe do podłoża,
- bramki i inne konstrukcje posiadają atesty,
- w miejscach przeznaczonych do gier i zabaw umieszczone są tablice informacyjne, określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego,
- pomieszczenia bloku sportowego, wyposażenie bloku sportowego oraz sprzęt sportowy w dobrym stanie technicznym,
- punkty świetlne, szyby w oknach i inne elementy wyposażenia sali gimnastycznej spełniają wymogi bezpieczeństwa,
- sprzęt sportowy posiada atesty lub certyfikaty,
- sprzęt sportowy prawidłowo przechowywany,

- zaplecze sanitarne w sąsiedztwie sali gimnastycznej, wyposażone w ustępy, umywalnie i natryskownie z dostępem do ciepłej, bieżącej wody,
- urządzenia higieniczno-sanitarne utrzymane w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej,
- oddzielne szatnie damskie i męskie.

Istnieje potrzeba analizy struktur Gminy, opracowania koncepcji planistycznych bezpiecznego środowiska pozwalającego na odbywanie spacerów lub jeżdżenie rowerem z domu do pracy, przystanków autobusowych, sklepów oraz innych punktów usługowych i rekreacyjnych. Warto uznać jazdę rowerem za integralny element planowania i inżynierii miejskiej. Ścieżki rowerowe oraz miejsca parkingowe powinny zostać zaprojektowane, zbudowane i utrzymywane z zachowaniem podstawowych wymagań bezpieczeństwa.

W procesie planowania, projektowania i realizacji inwestycji w przestrzeni publicznej należy uwzględnić potrzeby dzieci związane z zabawą i rekreacją.

Należy zapewnić obiekty, dzięki którym aktywność fizyczna będzie bardziej dostępna i atrakcyjna dla osób starszych, ze świadomością tego, że nakłady finansowe na takie obiekty poprzez upowszechnienie aktywności fizycznej, oznaczają większą samodzielność tych osób i mniejsze nakłady na wsparcie opiekuńcze.

Inwestycjom infrastrukturalnym powinny towarzyszyć ukierunkowane kampanie informacyjne, wyjaśniające korzyści zdrowotne płynące z aktywnego trybu życia zwiększające wykorzystywanie obiektów przez mieszkańców do uprawiania aktywności fizycznej.

Lp.	Obszar działania	Zadania do realizacji
1	Inwentaryzacja społecznej infrastruktury rekreacyjno-sportowej, w tym infrastruktury szkolnej	1) sporządzenie spisu wszystkich obiektów sportowych i wypoczynkowych; 2) ocena stanu technicznego wszystkich obiektów i ich wyposażenia wg ustalonych kryteriów; 3) opracowanie systemu kontroli stanu obiektów sportowych oraz standardów ich wykorzystywania; 4) standaryzacja bezpiecznego wykorzystywania obiektów sportowych.

2	Inwestycje w infrastrukturę rekreacyjno- sportową, w tym infrastrukturę sportową szkolną	<ol style="list-style-type: none"> 1) ocena urbanistyki Gminy pod względem możliwości upowszechniania aktywności fizycznej, w tym zagospodarowania terenów osiedlowych, wiejskich, itp.; 2) analiza uwarunkowań środowiskowych pod kątem tworzenia społecznej infrastruktury rekreacyjno – sportowej, np. zagospodarowanie brzegu jeziora, rzeki Lega, terenów zielonych, szlaków komunikacyjnych; 3) ocena potrzeb inwestycyjnych, w tym w zakresie rekreacji i sportów zimowych; 4) sporządzenie wieloletniego planu inwestycji w infrastrukturę rekreacyjno – sportową.
3	Dostępność do infrastruktury rekreacyjno - sportowej	<ol style="list-style-type: none"> 1) współpraca ze spółdzielniami i wspólnotami mieszkaniowymi w kwestii przystosowania terenów osiedlowych do możliwości uprawiania aktywności fizycznej; 2) wypracowanie systemu udostępniania publicznej infrastruktury sportowej na realizację inicjatyw lokalnych na rzecz upowszechniania kultury fizycznej; 3) wdrażanie innowacyjnych form promocji obiektów przeznaczonych do uprawiania aktywności fizycznej; 4) stosowanie promocyjnych warunków dostępu do obiektów zwiększających ich wykorzystywanie w tzw. „martwych” sezonach; 5) tworzenie warunków ułatwiających pracodawcom organizowanie określonych świadczeń rekreacyjno-sportowych dla swoich pracowników (turnieje międzyzakładowe, rabaty do Hali, sal gimnastycznych itp.); 6) dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych.

III. Wdrażanie i monitorowanie *Strategii Upowszechniania Kultury Fizycznej Gminy Olecko na lata 2014 – 2020*

Samo opracowanie i uchwalenie Strategii, wyznaczenie celów nie jest wystarczające, aby zapewnić upowszechnianie aktywności fizycznej wśród mieszkańców Gminy. Osiągnięcie założonych rezultatów jest procesem trudnym i długotrwałym. Strategia jest dokumentem

„żywym”, podstawowym planem działania Gminy w zakresie realizacji jej zadań obejmujących upowszechnianie kultury fizycznej do 2020r.

Skuteczność realizacji Strategii uzależniona jest od systematycznego wdrażania przyjętych do realizacji obszarów działania i zadań, które oparte będą w szczególności na poniższych kryteriach:

- 1) skuteczne przedstawienie mieszkańcom Gminy przyjętych celów, wyznaczonych obszarów działania oraz informowanie o realizowanych zadaniach,
- 2) szczegółowe planowanie procesu wdrożeniowego,
- 3) zdefiniowanie odpowiedzialności i zobowiązań dla wdrażania działań,
- 4) zwiększanie zainteresowania ludności lub określonych grup prowadzonymi działaniami, zaangażowanie mediów,
- 5) zapewnienie odpowiednich środków finansowych, w tym ze źródeł zewnętrznych,
- 6) monitorowanie i ocena procesu wdrażania.

Strategia to określona koncepcja działania (plan działań), polegająca na formułowaniu długookresowych celów i ich modyfikacji w zależności od zmian zachodzących w otoczeniu, wyborze zasobów i środków niezbędnych do realizacji tych celów oraz sposobów postępowania zapewniających optymalne ich wykorzystanie. (W.M. Grudzewski, I.K. Hejduk, 2001).

Zapisane w Strategii zadania są zatwierdzane przez Radę Miejską, ale co pewien czas będą analizowane i ewentualnie korygowane bądź uzupełniane, stosownie do uwarunkowań wewnętrznych jak i zewnętrznych Gminy. Jednocześnie do Strategii mogą być wprowadzane nowe zadania, wynikające z pojawiających się możliwości (np. pozyskanie dodatkowych środków), bądź zgłaszanych potrzeb.

Niezbędnym warunkiem skutecznej realizacji celów i zadań nakreślonych w Strategii jest prowadzenie monitoringu jej wdrażania, który jest procesem mającym na celu analizowanie stanu zawansowania realizacji i zgodności z postawionymi celami. Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrobione. Jest nią także modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby osiągnąć zakładany cel w przyszłości.

Aby monitorowanie było skutecznym narzędziem w procesie wdrażania Strategii informacje muszą być zbierane, przekazywane i oceniane w sposób ciągły, opierać się na niepodważalnych danych.

Zaproponowane w Strategii działania zostały określone w czasie i zakresie merytorycznym zgodnie z dostępnymi aktualnie danymi. Całość kosztów związanych z realizacją Strategii jest niemożliwa do określenia. Składają się na nią również m.in. budżety innych jednostek, fundusze zewnętrzne. Ponadto na etapie planowania Strategii nie da się przewidzieć zarówno okoliczności sprzyjających realizacji danego zamierzenia, jak i przeszkód (finansowych, organizacyjnych, formalnych), które utrudnią lub uniemożliwią prawidłowe jego wdrożenie. Dlatego wszystkie zadania należy traktować jako otwarte pomysły, które powinny być modyfikowane i zmieniane w oparciu o zmieniające się okoliczności i nowe pomysły zrodzone przy aktualizacji tego dokumentu.

Skuteczna realizacja zadań określonych w Strategii uzależniona jest od odpowiedniej wysokości dostępnych środków finansowych na działalność inwestycyjną i bieżącą, w tym wysokość pozyskanych funduszy zewnętrznych. Ponadto istnieje znacząca zależność od aktywności organizacji pozarządowych, samorządowych jednostek organizacyjnych i instytucji, aktywności mieszkańców, liderów sportu, a także promocji upowszechniania kultury fizycznej w Gminie.

Na obecnym etapie nie można precyzyjnie oszacować skutków finansowych związanych z wprowadzeniem strategii. Przyjmuje się następujące źródła finansowania działań przewidzianych w niniejszej Strategii:

1. Fundusze europejskie w lata 2014 – 2020, w tym:
  - środki na przedsięwzięcia bezpośrednio związane z infrastrukturą sportową, tworzenie nowych i modernizowane istniejących obiektów sportowych i rekreacyjnych oraz w zakresie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej: budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej rozwojowi aktywnych form wypoczynku – szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych, plaż, kąpielisk, przystani wioślarsko-kajakowych,
  - środki na dofinansowanie projektów obejmujących m.in. szkolenia i rozwój umiejętności osób zatrudnionych w sektorze sportu, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez sport, np. osób niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży ze środowisk dysfunkcyjnych czy rozwój oferty edukacyjnej szkół na poziomie lokalnym poprzez organizację zajęć sportowych.
2. Środki pochodzące z budżetu centralnego m. in. Ministerstwa Sportu i Turystyki, w tym:
  - środki na dofinansowanie realizacji programów na upowszechnianie kultury fizycznej,
  - środki na dofinansowanie inwestycji obiektów sportowych.

3. Środki pochodzące z budżetu województwa – Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, w tym:
  - środki na dofinansowanie zadań w zakresie kultury fizycznej zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym,
  - dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie zadań.
4. Środki Gminy na realizację zadań własnych w zakresie kultury fizycznej.
5. Środki pochodzące od sponsorów (partnerstwo publiczno – prywatne) oraz z darowizn.

Burmistrz Olecka, za pomocą Wydziału Organizacyjnego i Nadzoru, Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu, Wydziału Budownictwa i Inwestycji jest koordynatorem realizacji, monitorowania i realizacji Strategii.

Źródła informacji

(Źródła informacji wykorzystywane do opracowania Strategii, tj. akty prawne, publikacje, strony internetowe dostępne na 20 sierpnia 2014r.)

1. *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)*
2. *Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. 2010 r. Nr 127, poz. 857 z późn. zm.)*.
3. *Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013, poz. 594)*
4. *Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2010 r. Nr 234, poz.1536 z późn. zm.)*
5. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012r., poz. 977);*
6. *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)*.
7. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2011r. w sprawie dopuszczalnych form realizacji obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego (Dz.U. z 2011r. Nr 175, poz. 1042)*
8. *Strategia Rozwoju Sportu w Polsce do roku 2015 (Warszawa, styczeń 2007 r.); jest zaktualizowaną wersją Strategii rozwoju sportu do roku 2012, która została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 11 lutego 2003 r. Zmian dokonano w obliczu przypadających na lata 2004-2006 przeobrażeń regulacyjno-prawnych w polskim sporcie oraz w oparciu o dokumenty programowe rządu, m.in. Strategię Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 oraz ekspertyzy i wyniki konsultacji środowiskowych, a także założenia Globalnej Strategii dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) https://d1dmfej9n5lgmh.cloudfront.net/msport/files/Downloads/20130103151557/815Finalna_strategia-_12_01.doc_2.pdf?1357226158;*
9. *Wytyczne Unii Europejskiej dotyczące aktywności fizycznej. Zalecane działania polityczne wspierające aktywność fizyczną wpływającą pozytywnie na zdrowie. Czwarty projekt skonsolidowany zatwierdzony przez Grupę Roboczą UE „Sport i Zdrowie” na zebraniu w dniu 25 września 2008r.;*
10. *Narodowy Program Zdrowia na lata 2007 – 2015 - załącznik do Uchwały Nr 90/2007 Rady Ministrów z dnia 15 maja 2007r.;*

11. *Kierunki rozwoju turystyki do 2015 roku* - Ministerstwo Sportu i Turystyki dokument rządowy przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 26 września 2008 roku
<http://www.msport.gov.pl/article/524-Kierunki-rozwoju-turystyki-do-2-15-roku>;
12. *Roczny program współpracy na 2014 r. Gminy Olecko z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego* przyjęty Uchwałą Nr ORN.0007.52.2013 Rady Miejskiej w Olecku z dnia 31 października 2013 roku;
13. Raport NIK KNO-4101-06-00/2012 *Wychowanie fizyczne i sport w szkołach publicznych i niepublicznych*
14. *Podstawa programowa wychowania fizycznego* zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012r., poz. 977);
15. Wiesław Jan Osiński, *Teoria wychowania fizycznego* – Poznań, AWF, 2011
16. Wiesław Jan Osiński, *Zarys teorii wychowania fizycznego*, AWF Poznań , 2002.
17. *Ocena stanu aktywności fizycznej mieszkańców Gminy Olecko* – raport;
18. *Wychowanie fizyczne w opinii uczniów i ich rodziców* – raport;
19. Spis obiektów sportowych w Gminie.
20. *Województwo warmińsko-mazurskie 2013, podregiony, powiaty, gminy*, Urząd Statystyczny w Olsztynie.
21. www.powiat.olecko.pl
22. Wydział Spraw Obywatelskich, Zdrowia i Działalności Gospodarczej Urzędu Miejskiego w Olecku
23. www.analizy.mpips.gov.pl/images/stories/publ_i_raporty/Olecko.pdf *Raport z badania rynku pracy powiatu oleckiego*
24. Prezentacja pt. *Sport – nawyk na całe życie. Ruch to prawo naszych dzieci*, Ministerstwo Sportu i Turystyki

Spis tabel

Tabela 1. <i>Dane dotyczącej ludności Gminy na tle powiatu oleckiego na koniec 2013 roku.</i>	9
Tabela 2. <i>Liczba bezrobotnych w Gminie Olecko na tle powiatu na dzień 30.06.2014 r.</i>	12
Tabela 3. <i>Środki z budżetu gminy przeznaczone na kulturę fizyczną w latach 2010 - 2014</i>	15
Tabela 4. <i>Osoby uczące się w gminie Olecko, stan na 31.03.2014r.</i>	19
Tabela 5. <i>Aktywność organizacji w pozyskiwaniu dotacji z budżetu Gminy w latach 2010 – 2014.</i>	22

Spis rysunków

Rysunek 1. <i>Położenie Gminy Olecko na tle województwa warmińsko-mazurskiego.</i>	6
Rysunek 2. <i>Położenie gminy Olecko na tle powiatu oleckiego.</i>	7
Rysunek 3. <i>Park Sportu i Rekreacji w Olecku – mapa sytuacyjna.</i>	14
Rysunek 4. <i>Podmioty realizujące zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej.</i>	18
Rysunek 5. <i>Wizja i cele strategiczne</i>	44

Spis wykresów

Wykres 1. <i>Ludność mieszkańców Gminy Olecko wg miejsca zamieszkania</i>	9
Wykres 2. <i>Ludność mieszkańców Gminy Olecko wg wieku (liczbowo)</i>	10
Wykres 3. <i>Ludność mieszkańców Gminy Olecko wg wieku (procentowo)</i>	10
Wykres 4. <i>Ludność mieszkańców Gminy Olecko wg wieku i wg miejsca zamieszkania</i>	11
Wykres 5. <i>Odpowiedź ankietowanych na pytanie "Czy lubisz aktywność fizyczną".</i>	24
Wykres 6. <i>Odpowiedź ankietowanych na pytanie „Jak często uprawiasz aktywność fizyczną”</i>	25
Wykres 7. <i>Preferowane przez ankietowanych rodzaje aktywności fizycznej.</i>	26
Wykres 8. <i>Ocena kondycji fizycznej w skali 1 – 5 dokonana przez ankietowanych w poszczególnych grupach wiekowych</i>	27
Wykres 9. <i>Struktura procentowa odpowiedzi dzieci i młodzieży na pytanie „Czy lubisz zajęcia wychowania fizycznego?”</i>	31
Wykres 10. <i>Propozycje programowe dotyczące zajęć wychowania fizycznego w opinii uczniów</i>	32
Wykres 11. <i>Propozycje programowe dotyczące zajęć wychowania fizycznego w opinii uczniów</i>	34

Uzasadnienie

Projekt uchwały w sprawie przyjęcia Strategii Upowszechniania Kultury Fizycznej Gminy Olecko na lata 2014 – 2020 wpisuje się w cele i obszary strategicznych dokumentów unijnych, krajowych i lokalnych, które podkreślają, że kultura fizyczna i rekreacja mają służyć rozwojowi społeczeństwa, zachowaniu przez obywateli sprawności fizycznej i zdrowia, zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz osób starszych i niepełnosprawnych.

Dokument został przygotowany w oparciu o analizę dokumentów strategicznych, raporty i opracowania publicznych instytucji oraz przeprowadzone badania własne w środowisku lokalnym. Są to w szczególności:

1. Strategia Rozwoju Sportu w Polsce do 2015 roku
2. Wytyczne UE dotyczące aktywności fizycznej. Zalecane działania polityczne wspierające aktywność fizyczną wpływającą pozytywnie na zdrowie. Czwarty projekt skonsolidowany zatwierdzony przez Grupę Roboczą UE „Sport i Zdrowie” na zebraniu w dniu 25 września 2008 roku;
3. Wychowanie fizyczne i sport w szkołach publicznych i niepublicznych - raport Najwyższej Izby Kontroli - KNO-4101-06-00/2012;
4. Narodowy Program Zdrowia na lata 2007 – 2015 - załącznik do Uchwały Nr 90/2007 Rady Ministrów z dnia 15 maja 2007r.;
5. Podstawa programowa wychowania fizycznego - rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012r., poz. 977);
6. Ocena stanu aktywności fizycznej mieszkańców Gminy Olecko – raport;
7. Wychowanie fizyczne w opinii uczniów i ich rodziców – raport;
8. Spis obiektów sportowo - rekreacyjnych w Gminie.

Strategia ma pomóc wypracowaniu przez Gminę Olecko właściwej i spójnej polityki w zakresie upowszechniania kultury fizycznej wśród jej mieszkańców. Przyjęcie Strategii pozwoli na również na promocję gminy, co pociągnie za sobą rozwój innych działów gospodarczych na terenie gminy/powiatu.

Badania własne do Strategii zrealizowane były w ramach projektu „Wzmocnienie konsultacji społecznych w powiecie oleckim” (Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007- 2013, Priorytet V – Dobre rządzenie, Działanie 5.4 – Rozwój potencjału trzeciego sektora, Poddziałanie 5.4.2 – Rozwój dialogu obywatelskiego).